

APSTIPRINU
Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-
Turaidas muzejrezervāta
direktore Anna Jurkāne

Siguldā, 30.06.2016.

**ĪPAŠI AIZSARGĀJAMĀIS KULTŪRAS PIEMINEKLIS –
TURIDAS MUZEJREZERVĀTS**

**2015. gada
PUBLISKAIS PĀRSKATS**

**Sigulda
2016**

SATURS

1.	PAMATINFORMĀCIJA	
1.1.	Iestādes juridiskais statuss un struktūra	2
1.2.	Politikas jomas vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga, tās darbības virzieni	3
1.3.	Pārskata gada galvenās prioritātes	4
2.	FINANŠU RESURSI UN MUZEJREZERVĀTA DARBĪBAS REZULTĀTI	
2.1.	Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums	4-6
2.2.	Iestādes darbības rezultāti	6-20
2.3.	Informācija par pārskata gadā īstenotajām jaunajām politikas iniciatīvām	20
2.4.	Pakalpojumi un uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā	20-22
3.	PERSONĀLS	22
4.	KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU	
4.1.	Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai	22-23
4.2.	Pasākumi sabiedrības viedokļa izzināšanai par apmierinātību ar iestādes darbu	24
4.3.	Sadarbība ar nevalstisko sektoru	24
5.	NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI	25

PAMATINFORMĀCIJA

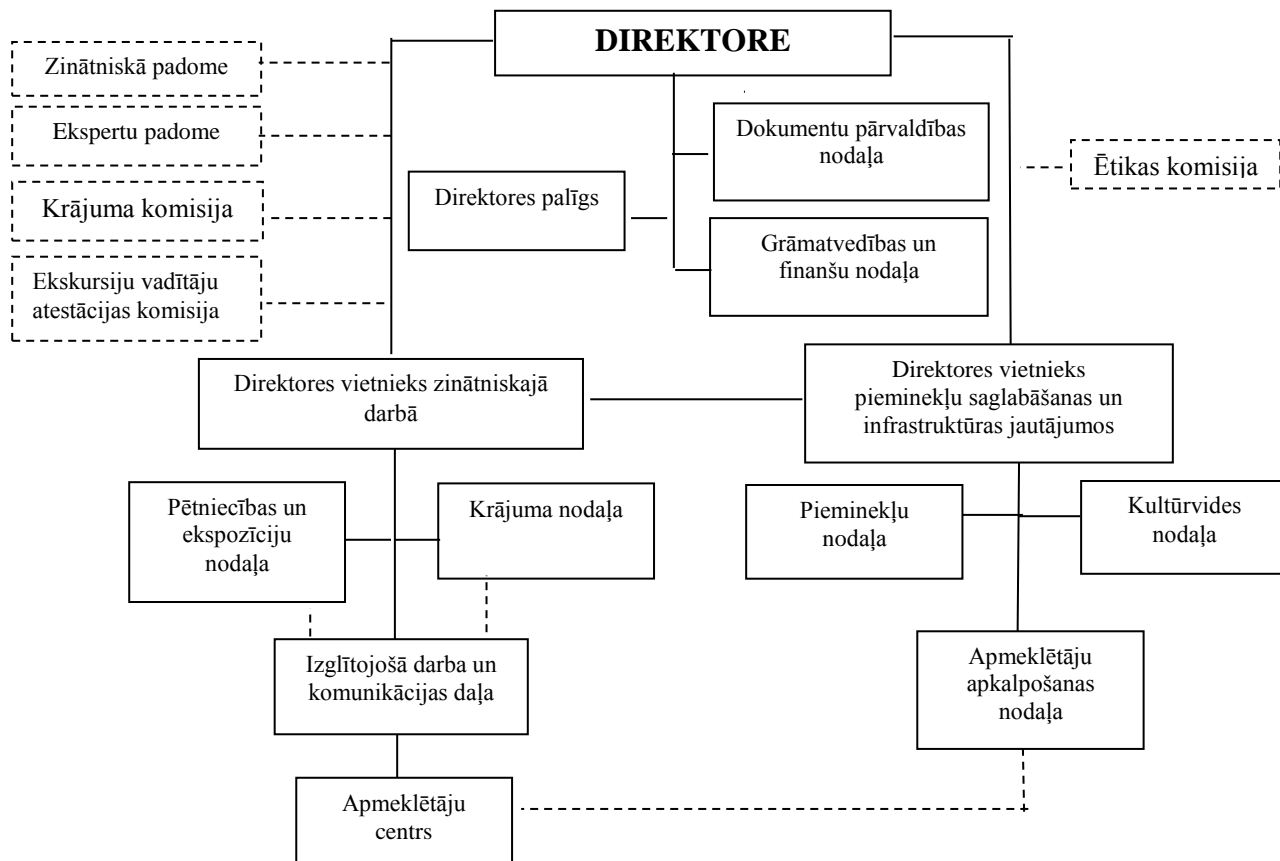
1.1. Iestādes juridiskais statuss un struktūra

Īpaši aizsargājamais kultūras piemineklis - Turaidas muzejrezervāts (turpmāk tekstā – muzejrezervāts) ir Kultūras ministrijas pakļautībā esoša valsts tiešās pārvaldes iestāde, kas darbojas saskaņā ar Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumu, kas apstiprināts ar 2012. gada 18. decembra Latvijas Republikas Ministru kabineta noteikumiem Nr.732.

Turaidas muzejrezervāts izveidots 1988. gadā uz Siguldas novadpētniecības muzeja bāzes, kas savu darbību uzsācis 1948. gadā, lai saglabātu nākamajām paaudzēm vienu no senākajiem Latvijas valstiskajiem veidojumiem – Turaidas vēsturisko centru ar kultūras pieminekļu kompleksu. Muzejrezervātu veido pieminekļi, dabas un kultūrvēsturiskā vide, krājums, kas ir Nacionālā muzeju krājuma daļa. Turaidas muzejrezervāts ar LR Ministru kabineta 01.03.1994. noteikumiem Nr.61 izsludināts par Īpaši aizsargājamo kultūras pieminekli un noteikta tā teritorija. Ar LR Ministru kabineta 28.10.2014. noteikumiem Nr. 664 “Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta – aizsardzības kārtība” ir precizēta teritorijas robeža un noteikta kārtība, kādā tiek nodrošināta muzejrezervāta saglabāšana, uzskaitē, izpēte un izmantošana.

Turaidas muzejrezervāts ir akreditēts uz 10 gadiem līdz 2024. gada 8. maijam (akreditācijas apliecība Nr. 3AA, 09.05.2014.)

Muzejrezervāta darbu vada direktors. Muzejrezervāta struktūrvienības ir daļas un nodaļas. Direktora tiešā pakļautībā ir Direktora vietnieks zinātniskajā darbā, Direktora vietnieks pieminekļu saglabāšanas un infrastruktūras jautājumos, direktora palīgs, Dokumentu pārvaldības nodaļas vadītājs, Grāmatvedības un finanšu nodaļas vadītājs. Muzejrezervāta funkcijas pilda: Krājuma nodaļa, Pētniecības un ekspozīciju nodaļa, Izglītojošā darba un komunikācijas daļa, Apmeklētāju centrs, Pieminekļu nodaļa, Kultūrvides nodaļa un Apmeklētāju apkalpošanas nodaļa. Atbalsta funkcijas pilda: Dokumentu pārvaldības nodaļa, Grāmatvedības un finanšu nodaļa un direktora palīgs. Atbilstoši 2015. gada amatu sarakstam, pamatdarbā bija nodarbināti 79 darbinieki.

1.2. Politikas jomas vai funkcijas, par kurām iestāde ir atbildīga, tās darbības virzieni

Turaidas muzejrezervāta misija ir harmoniskas sabiedrības veidošana, parādot latviskās dzīvesziņas attīstību un vispārīlvēstiskās vērtības ar tūkstošgadē uzkrāto reģiona un Turaidas vēsturiskā centra dabas un kultūras mantojumu.

Misijas īstenošanai veic šādas funkcijas:

1. Uztur, pārvalda un attīsta muzeja krājumu – Nacionālā muzeju krājuma daļu
2. Veic muzeja krājuma un ar to saistītās informācijas zinātnisko pētniecību
3. Izglīto sabiedrību, nodrošina tai muzeja vērtību pieejamību
4. Pēta, atjauno un uztur kultūrvēsturisko vidi
5. Uztur un attīsta muzeja darbībai nepieciešamo infrastruktūru
6. Restaurē, remontē un uztur attiecīgos kultūras pieminekļus
Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta nolikuma 3.1.- 3.6. p.

Lai nodrošinātu funkciju izpildi, muzejrezervāta pamatuzdevumi ir:

- 1) pētīt Turaidas vēsturiskā centra un novada kultūras un dabas pieminekļus, kultūrvidi, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu;
- 2) nodrošināt mērķtiecīgu Nacionālā muzeju krājuma komplektēšanu, uzskaiti, dokumentēšanu un glabāšanu;
- 3) veidot informatīvo datu bāzi par muzeja krājumu Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogam;
- 4) izmantojot Nacionālo muzeju krājumu, veidot ekspozīcijas un izstādes muzejrezervāta vēsturiskajās ēkās, nocietinājumos, būvēs un kultūrvidē;
- 5) īstenot valsts un starptautiskos projektus un programmas;
- 6) popularizēt kultūrvēsturiskās vērtības, izmantojot muzeja ekspozīcijas, izstādes un citus ar muzeja darbību saistītus pasākumus;
- 7) atjaunot zudušās vēsturiskās ēkas un būves, apsaimniekot vai iznomāt tās atbilstoši muzejrezervāta darbības mērķiem;
- 8) restaurēt vēsturisko vidi muzejrezervāta teritorijā, kopt dabas ainavas, veidot brīvdabas ekspozīcijas;
- 9) veikt kultūrizglītojošo darbību Turaidas novada un Vidzemes reģiona vēstures, kultūras, mākslas un tautas tradīciju popularizēšanā, izdot ceļvežus, bukletus, zinātniskus izdevumus un citus iespieddarbus, organizēt vietējās un starptautiskās zinātniskās konferences, seminārus un citus pasākumus, piedalīties tajos un nodrošināt attiecīgo pasākumu publicitāti;
- 10) nodrošināt ekspozīciju un izstāžu pieejamību apmeklētājiem, kā arī gidu pakalpojumus;
- 11) pētīt sabiedrības pieprasījumu un analizēt muzeja sniegto pakalpojumu kvalitātes novērtējumu;
- 12) izstrādāt un īstenot projektus saskaņā ar muzejrezervāta stratēģiju.
Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta nolikuma 4.1.- 4.12. p.

Stratēģiskie mērķi 2014. - 2023. :

1. Vēsturiskās atmiņas uzturēšanai un sabiedrības uzskatu veidošanai pētīt un dokumentēt Turaidas vēsturiskā centra un reģiona dabas un kultūrvidi, pieminekļus, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu un mērķtiecīgi komplektēt muzejrezervāta krājumu.
2. Latvijas kultūras mantojuma savdabības un daudzveidības iepazīšanai un Latvijas tēla veidošanai saglabāt, uzturēt un restaurēt Turaidas vēsturiskā centra ēkas-pieminekļus, dabu un kultūrvidi, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu.
3. Reģiona attīstībai un sociālās stabilitātes sekmēšanai pilnveidot muzejrezervāta komunikācijas formas un efektivitāti, attīstīt kultūras tūrisma un paplašināt mērķauditorijas loku.
4. Nodrošināt muzejrezervāta kā kultūras mantojuma institūcijas darbības pilnveidošanu un darbinieku profesionalitātes paaugstināšanu.

1.3.Pārskata gada galvenās prioritātes un pasākumi to īstenošanai

Saskaņā ar Darbības un attīstības stratēģiju 2014-2023 un pieejamajiem finanšu resursiem muzejrezervāts 2015. gadā bija izvirzījis šādas prioritātes un būtiskākos uzdevumus:

1. Prioritāte - **Kultūras mantojuma un dabas aizsardzība un saglabāšana Turaidas vēsturiskajā centrā**
 - Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma saglabāšanas un popularizēšanas pasākumi Eiropas nozīmes tūrisma galamērķī saistībā ar Latvijas prezidentūru ES.
 - Klaušinieku mājas restaurācija Turaidas vēsturiskajā centrā un darbs pie ekspozīcijas veltītas Latvijas valsts 100gadei “Garīgā atmoda un pilsoniskā apziņa 19. gadsimtā, tās nozīme Latvijas valsts izveidē 20. gadsimta sākumā”.
 - Ekspozīcijas “Turaidas muzejrezervāts laikā un telpā” iekārtošana Turaidas pagasta magazīnā.
 - Katalogu “Baltu un Baltijas somu senlietas Turaidas muzejrezervāta krājumā 10.-13.gs.” un “Turaidas pils būvkeramika 13. - 17. gadsimtā” sagatavošana un publicēšana.
2. Prioritāte - **Vispārcilvēcisko vērtību un latviskās dzīvesziņas popularizēšana un sabiedrības izglītošana ar tūkstošgadē uzkrāto reģiona un Turaidas vēsturiskā centra kultūras un dabas mantojumu, nodrošinot kvalitatīva un daudzveidīgā muzejrezervāta piedāvājuma pieejamību**
 - Nodrošināt muzeja ekspozīciju un Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma pieejamību apmeklētājiem katru dienu, veicot izglītojošo un apmeklētāju apkalpošanas darbu, ēku – pieminekļu saglabāšanas un kultūrvides sakopšanas darbu, sekmējot pašu ieņēmumu plāna izpildi.
 - Pasākumu cikls “Dziesma Atmosfēras ceļā” veltīts LR neatkarības atjaunošanas 25. gadadienai un Dainu kalnam – 30.
 - Aspazijas un Raiņa 150. gadu jubilejas cikls Turaidā “Gals un sākums”.
 - Nemateriālā kultūras mantojuma popularizēšana - gadskārtu ieražu svētki un Vidzemes lībiešu dienas pasākums starptautiskās Somugru dienas ietvaros.

2. FINANŠU RESURSI UN MUZEJREZERVĀTA DARBĪBAS REZULTĀTI

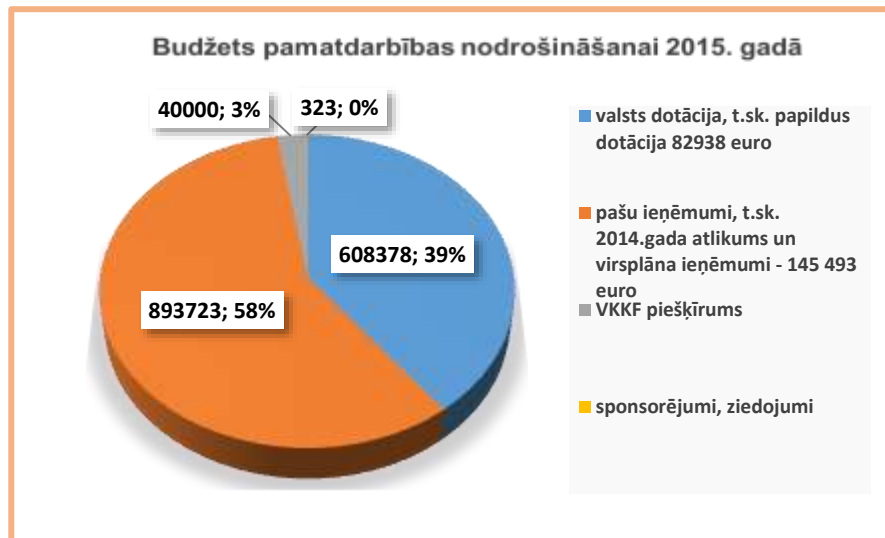
2.1. Valsts budžeta finansējums un tā izlietojums

Muzejrezervāta darbības nodrošināšanai un rezultatīvo rādītāju izpildei 2015. gada sākumā apstiprinātie finanšu resursi - **1 123 046 euro**, t.sk.:

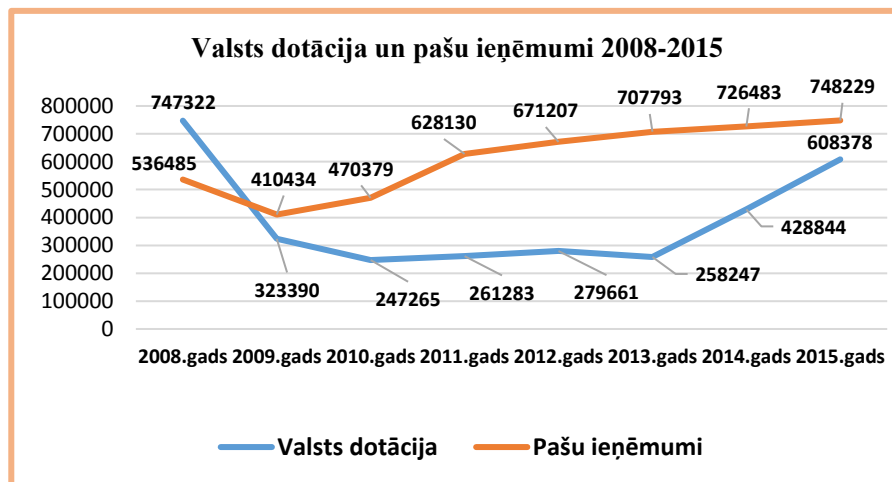
- valsts dotācija no vispārējiem ieņēmumiem – **525 440 euro**
- plānotie pašu ieņēmumi – **597 606 euro**

Budžeta programmā „Kultūras mantojums”, atbilstoši izmaiņām finansēšanas plānā, 2015. gadā pieejamo finanšu resursu kopējais apjoms palielinājās par **2014. gada atlikuma un virsplāna ieņēmumu summu 145 493 euro, kā arī papildus valsts dotāciju 82 938 euro, t.i. no 1 123 046 euro līdz 1 351 477 euro.**

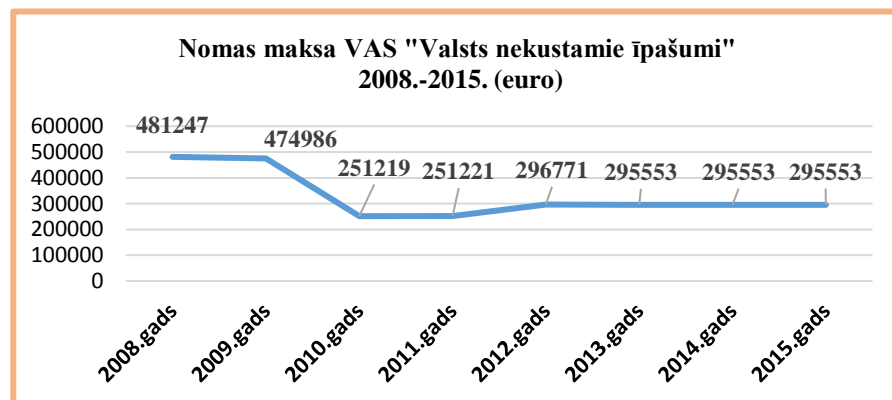
Papildus finansēšanās plānā apstiprinātajam budžetam pieejamais finansējums palielinājās par konkursa kārtībā piešķirto finansējumu no Valsts kultūrkapitāla fonda (VKKF) - **40 000 euro**. Pateicoties finansējuma piešķirumam, par godu Dainu kalna 30. gadu jubilejai tika iegādāta tēlnieka I.Rankas skulptūra “Spīdolas akmens”.

Sniedzot muzeja publiskos maksas pakalpojumus un, aktivizējot apmeklētāju piesaistes darbu, saistībā ar Dainu kalna 30. gadu jubileju, jaunas ekspozīcijas atvēršanu, krājuma un izstāžu katalogu, ceļvežu un reklāmas bukletu izdošanu vairākās valodās, tika sekmēta pašu ieņēmumu plāna (597 606 euro) izpilde, kā arī plāna pārpilde. 2015. gadā pašu ieņēmumu kopējā summa ir **748 229,44 euro**.

No valsts budžeta programmas „Kultūras projekti un investīcijas” 2014. gadā, Turaidas muzejrezervātam iedalītā summa **295 553 euro**, kas ir 17 % no kopējā gada budžeta, tika pārskaitīta nomas maksas segšanai VAS „Valsts nekustamie īpašumi”. Šī summa nedod nekādu ieguldījumu muzejrezervāta pamatdarbībai un noteikto funkciju izpildei, tā ir samaksa par valsts īpašuma lietošanu.

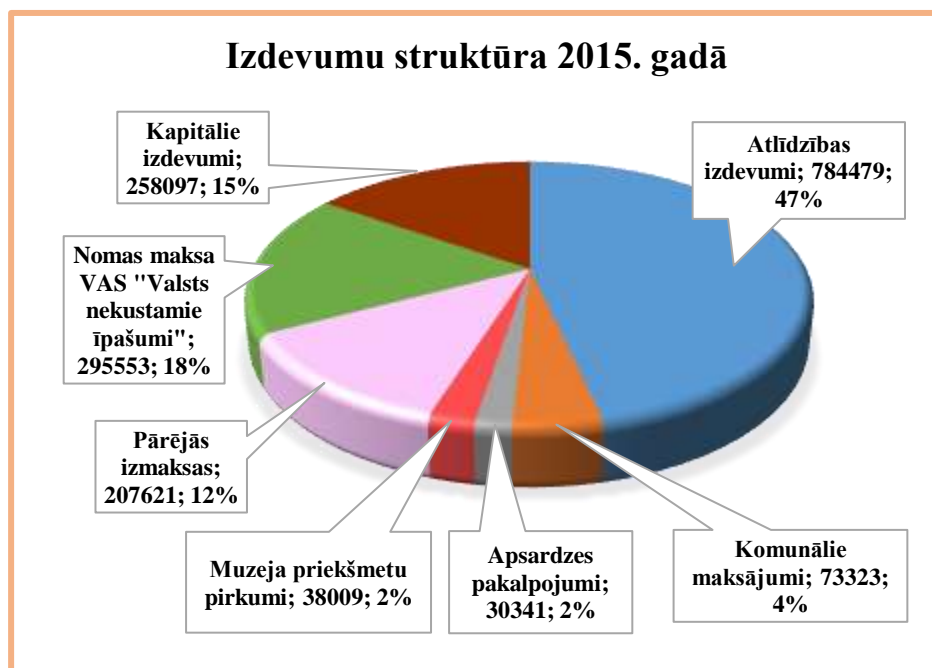

No 2008. gada līdz 2015. gadam muzejrezervāts par nomu ir samaksājis 2 874 570 euro.

Muzejrezervāta funkciju izpildei budžeta programmā „Kultūras mantojums” 2015. gadā tika izlietoti **1 391 870 euro**, t.sk.:

precēm un pakalpojumiem -	349 294 euro
atlīdzībai -	784 479 euro
kapitālieguldījumi -	258 097 euro

No kārtējiem izdevumiem lielāko daļu sastāda ar atlīdzību saistītie izdevumi, t.sk. atalgojuma izdevumi – **621 764 euro**, salīdzinot ar 2014. gadu, tie ir pieauguši par 3 %. Palielinājums saistāms ar minimālās darba algas pieaugumu no 01.01.2015. Vidējais atalgojums uz 1 slodzi mēnesī ir 760,13 euro, kas ir nedaudz mazāks nekā valstī noteiktā strādājošo vidējā darba samaksa mēnesī 818,00 euro (*pēc CSP datiem*). **Izdevumus darbinieku atalgojumam muzejrezervāts galvenokārt sedz no pašu ieņēmumiem un no iepriekšējā gada virsplāna ieņēmumiem.**

Salīdzinot ar 2014. gadu, par 2 % ir palielinājušies kapitālizdevumi, un par 1 % muzeja priekšmetu pirkumi, bet par 2% samazinājušās komunālo pakalpojumu izmaksas, pārējās izmaksas ir iepriekšējā pārskata perioda līmenī.

2.2. Iestādes darbības rezultāti

Pārskata gadā turpināta Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta nolikumā (Ministru kabineta 2012. gada 18. decembra noteikumi Nr. 732.) noteikto funkciju un uzdevumu veikšana, atbilstoši Kultūras ministrijā apstiprinātajai Darbības un attīstības stratēģijai 2014. - 2023., kārtējā gada darbības plānam un budžetam (budžeta programma „Kultūras mantojums”).

Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma saglabāšanai un attīstībai, zinātniski pētnieciskā un izglītojošā darba vajadzībām **tika turpināta Turaidas vēsturiskā centra dabas un kultūrvēsturiskās vides izpēte**, veicot šīs vides vērtību dokumentēšanu, arheoloģiskās izpētes darbu lībiešu senvietās un Turaidas vēsturiskajā centrā, ēku-pieminekļu arheoloģisko, arhitektonisko izpēti, saglabāšanas un restaurācijas projektu izstrādi, mūsdienu tehniskajām iespējām atbilstošu muzeja pastāvīgo, informatīvo un brīvdabas ekspozīciju un izstāžu izveidi, esošo - papildināšanu un pilnveidošanu, kā rezultātā **ir uzturēts kvalitatīvs muzeja piedāvājums, nodrošināta krājuma un pētniecības darba rezultātu pieejamību sabiedrībai.**

1.prioritāte

Kultūras mantojuma un dabas aizsardzība un saglabāšana Turaidas vēsturiskajā centrā

1.stratēģiskais mērķis

Vēsturiskās atmiņas uzturēšanai un sabiedrības uzskatu veidošanai pētīt un dokumentēt Turaidas vēsturiskā centra un reģiona dabas un kultūrvidi, pieminekļus, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu un mērķtiecīgi komplektēt muzejrezervāta krājumu (nolikuma 3.1.,3.2.,4.1.,4.2.,6.4.p.)

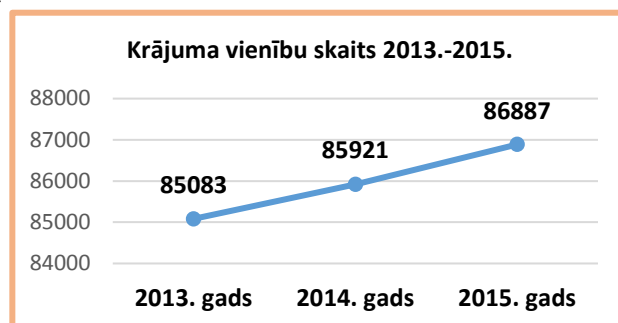
Pētniecības darbs

- Vēsturiskās atmiņas uzturēšanai un sabiedrības uzskatu veidošanai turpināts dabas un kultūras mantojuma izpētes darbs, veicot mērķtiecīgu krājuma komplektēšanu un izpētes informācijas apkopošanu 7 pētniecisko tēmu ietvaros. Izmantojot iegūto informāciju, sagatavoti 11 un īstenoti 9 izstāžu un ekspozīciju plāni, sagatavoti un publicēti 12 pētnieciskie raksti, 3 katalogi un 6 ceļveži, t.sk. buklets “Turaidas muižas vagara māja” un ceļvedis “Turaidas mūra pils 800 gadi. Vēsture un mūsdienas]” vācu valodā.
- Turpināta bioloģijas anomāliju apļu struktūru un enerģētikas izpēte Turaidas muzejrezervāta teritorijā, veikta bioloģijas anomāliju uzmērīšana un kartēšana Jāņkalnā, Dainu kalnā un muižas un baznīckalna teritorijā, veikta kartējuma digitalizācija, sagatavots izpētes pārskats un nolasīts ziņojums.
- Turaidas pilskalna stabilitātes nodrošināšanai turpināti pazemes ūdeņu līmeņa novērojumi un veikti mērījumi ģeodēziskajos urbemos un pils akā, sagatavots ūdens līmeņa mērījumu apkopojums par 2015. gadu.
- Veikta arheoloģiskā izpēte Turaidas Jāņkalna Z daļas paaugstinājumā, senā Turaidas ķieģeļcepla vietā. Arheoloģiskajos pārbaudes izrakumos atrasts ēkas pamatu fragments un dažāda lieluma ķieģeļu un klostertipa jumta kārnīņu fragmenti, par izpētes rezultātiem sagatavots pārskats.
- Turpināts Turaidas muižas vēsturiskā centra pieminekļu izpētes darbs. Pabeigta Turaidas muižas kūts-staļļa arhitektoniski mākslinieciskā izpēte un sagatavots izpētes rezultātu pārskats, veikta Šveices mājas Klēts un uzsākta Šveices mājas kompleksa kultūrvēsturiskā izpēte, Vagara mājas papildus arhitektoniski mākslinieciskā izpēte un sagatavota mājas restaurācijas un eksponēšanas koncepcija.
- Apkopoti krājuma izpētes materiāli par arheoloģijas kolekcijā esošajām senlietām un izdoti katalogi: “Baltu un Baltijas somu senlietas Turaidas muzejrezervāta krājumā” un “Turaidas pils būvkeramika 13.-18.gs.”.
- Sadarbībā ar pētnieci Tatjanu Bergu, turpināta krājuma monētu kolekcijas izpēte un kataloga “Baltu un Baltijas somu senlietas Turaidas muzejrezervāta krājumā” manuskripta sagatavošana.
- Saistībā ar Kr.Barona 180. dzimšanas dienu, Raiņa 150. dzimšanas dienu un tēlnieka Induļa Rankas daiļradi, veikts pētījums un sagatavots izpētes pārskats “Tautasdziesmu parka skulptūras Turaidā”.
- Ekspozīcijas “Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē” papildināšanai izstrādāts un realizēts videofilmas “Celu aušanas tehnika” scenārijs, nodrošināta videofilmas demonstrēšana apmeklētājiem latviešu un angļu valodā. Sagatavots starptautiskās ceļojošās izstādes “Gaujas lībiešu mītiskā pasaule” plāns un uzsākta tā īstenošana.
- Veikts Turaidas pils arheoloģiskajos izrakumos atrasto dzelzs būvkalumu izpētes un sistematizācijas darbs, veikta 70 senlietu fotofiksācija un uzsākta kataloga manuskripta sagatavošana.
- Gatavojoties Latvijas valsts izveides 100-gadei, tika turpināts izpētes darbs par 19. gs. un 20.gs. sākuma norisēm Vidzemē, Latvijā un Eiropā, veikta eksponātu sagāde un turpināta plāna sagatavošana ekspozīcijai „Garīgā atmoda un pilsoniskā apziņa 19. gadsimtā, tās nozīme Latvijas valsts izveidē 20. gadsimta sākumā”.
- Tēmas “Turaidas muiža 300 gados” ietvaros veikti pētījumi un sagatavoti izpētes pārskati par modernizācijas tendencēm Vidzemes pārvaldē un izglītībā 19. gadsimtā, par skolām (pagastskolām) Turaidā un Vidzemē 18. - 20. gs. sākumam. Ekspozīciju vajadzībām uzsākti pētījumi par spirta brūžiem 19.gs., par 1624.-1625. arklu revīzijām Turaidas un Siguldas pilsnovados, par Krimuldas un Turaidas pilsnovadu vēsturisko ģeogrāfiju 13.-19.gs.
- Turpināta manuskripta sagatavošana izdevumam par Turaidas muižu un muižas ļaudīm Pērsieša publikācijās un muzejrezervāta krājumā.

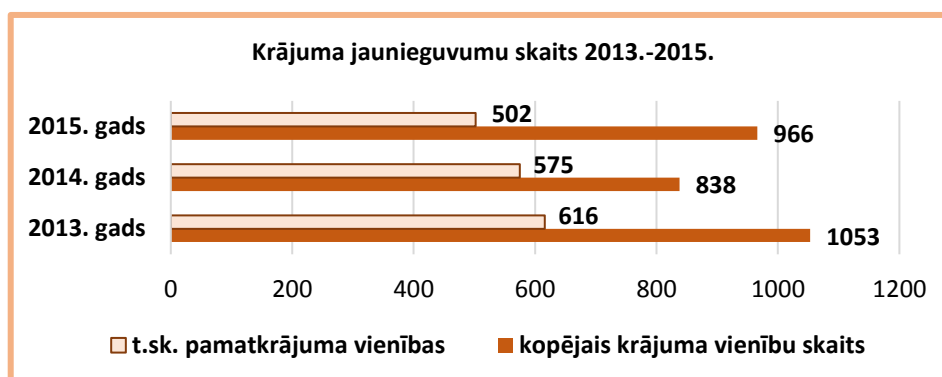
- Pamatojoties uz izpētes rezultātā iegūto informāciju, saturiski un mākslinieciski atjaunota ekspozīcija “Turaidas muižas ratnīca”, iekārtots atklātais krājums “Pūra lādes” un uzstādīts informatīvās ekspozīcijas stends “Turaidas pagasta magazīna”.
- Ekspozīcijas “Turaidas muzejrezervāts laikā un telpā” plāna īstenošanai, turpināts krājuma informācijas apkopošanas un strukturēšanas darbs, sagatavota digitālā programma “Turaidas muzejrezervāta krājums – atmiņas fenomens”.

Krājuma darbs

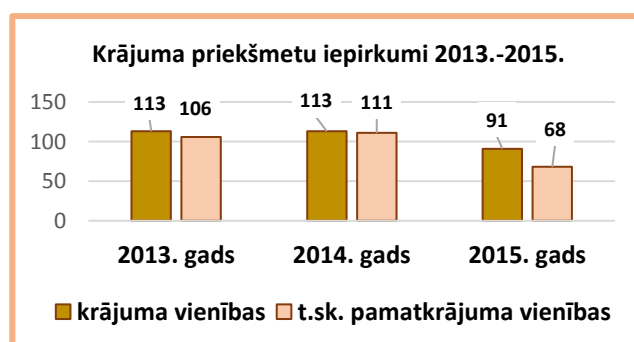
- Muzejrezervāta krājumā uz 2015. gada 31. decembri glabājas 86 887 krājuma vienība, t.sk. 66 548 pamatkrājuma vienības.

- Atbilstoši krājuma politikai, turpināta priekšmetu komplektēšana galvenokārt esošo ekspozīciju papildināšanai, kā arī topošo ekspozīciju vajadzībām. Kopumā 2015. gadā krājums tika papildināts ar 966 vienībām, no tām iepirkta – 91 vienība par 38 009,32 euro, dāvinājumos saņemtas 500 vienības, citi iegūšanas veidi – 375 vienības.

- Lielākā daļa iepirkto priekšmetu ir komplektēti esošajām un topošajām ekspozīcijām, piemēram, galda piederumi, galda lampa, gludeklis u.c. ekspozīcijai “Turaidas muižas pārvaldnieka vecā dzīvojamā māja”, kariešu lukturi, zvārguļi, ilksu zvaniņi u.c. ekspozīcijai “Turaidas muižas ratnīca”, audekls ekspozīcijai “Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē”, skulptūra “Spīdolas akmens” Dainu kalna brīvdabas ekspozīcijai, skrīvera lāde topošajai ekspozīcijai „Klaušinieks. Zemnieks. Pilsonis.” u.c. Daļa priekšmetu papildina krājuma iespaidarbu, fotogrāfiju un tekstīliju kolekcijas, kuras attiecas uz muzeja darbības aptverto reģionu un pētniecības tēmām.

- Turpināta Turaidas pils arheoloģiskajā izpētē atrasto senlietu reģistrācija (bultu gali, keramikas trauku lauskas, monētas). Krājuma uzskaitē reģistrētas laika periodā no 2014. gada līdz 2015. gadam arheoloģiskās izpētes rezultātā iegūtās vienības: Turaidas Jāņkalna ziemeļu daļas arheoloģiskie izrakumos - 80 vienības un arheoloģiskās uzraudzības darbu laikā Siguldas viduslaiku pils teritorijā - 56 vienības.
- Turpināta krājuma priekšmetu zinātniskā apstrāde. Uzrakstīti zinātniskie apraksti 113 krājuma priekšmetiem, papildināti zinātniskie apraksti 31 priekšmetam, sastādītas 1468 tematiskās kartotēkas uzskaites kartītes un 966 sistemātiskās kartotēkas kartītes.
- Turpināta krājuma priekšmetu finansiālā novērtēšana. Pārskata gadā finansiāli novērtētas un grāmatvedības uzskaitē uzņemtas 4409 vienības par 57633,10 euro, pavisam novērtētas 22 720 krājuma vienības par 357 122,25 euro, jeb 26,15 % no kopējā krājuma vienību skaita.
- Nodrošināta muzeja krājuma digitalizācija un informācijas datu ievade Nacionālā muzeju krājuma kopkatalogā (NMKK). Uz 31.12.2015. NMKK ievadīta informācija (teksts un attēli) par 22 524 krājuma priekšmetiem, t.sk. pārskata periodā – 1 565 priekšmetiem.
- Turpināta informācijas ievadīšana muzejrezervāta krājuma elektroniskajā katalogā, pavisam ievadīta informācija par 17 280 krājuma priekšmetiem, t.sk. pārskata periodā – 1099 priekšmetiem.
- Sagatavoti 2 projekti VKKF projektu konkursam, finansiāli tika atbalstīts viens no iesniegtajiem projektiem, par saņemto finansējumu tika iepirkta tēlnieka I.Rankas skulptūra “Spīdolas akmens”.
- Noorganizēta 13 krājuma komisijas sēdes, izskatīti jautājumi un pieņemti lēmumi par krājuma priekšmetu izvērtēšanu uzņemšanai krājumā, par krājuma priekšmetu esības pārbaudi, par krājuma iepirkumiem, par priekšmetu restaurāciju, par krājuma finansiālo novērtēšanu u.c.

2. stratēģiskais mērķis

Latvijas kultūras mantojuma savdabības un daudzveidības iepazīšanai un Latvijas tēla veidošanai saglabāt, uzturēt un restaurēt Turaidas vēsturiskā centra ēkas-pieminekļus, dabu un kultūrvidi, materiālo un nemateriālo kultūras mantojumu
(*nolikuma 3.1.,3.4.,3.6.,4.7.,4.8.p.*)

Muzejrezervāta teritorijas plānošanas procesa pilnveidošana, dabas un kultūrvides saglabāšana un uzturēšana

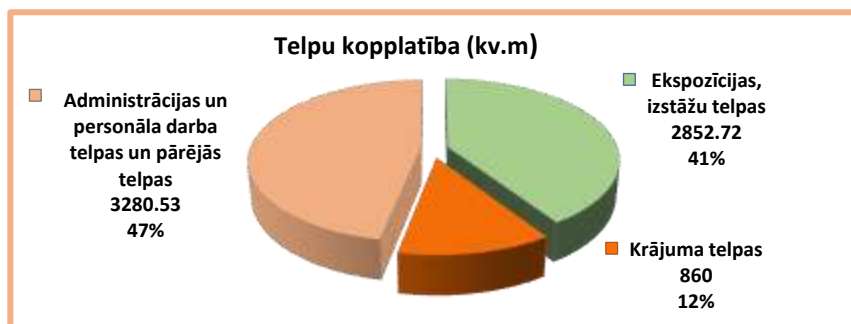
- Turaidas muzejrezervāta lietošanā ir 43,63 ha liela teritorija ar kultūras pieminekļu kompleksiem: Dainu kalnu, Turaidas pilskalnu ar viduslaiku mūra pili, Turaidas baznīcu un baznīckalnu, Turaidas muižas saimniecisko centru. Pieejamo finanšu resursu ietvaros tika nodrošināta teritorijas uzturēšana un sakopšana atbilstoši gadalaikam, t.sk. visa veida zālienu pļaušana, celiņu un laukumu tīrīšana, vairākkārtēja mežacūku postījumu novēršana u.c., tādējādi radot pievilcīgu vidi apmeklētājiem zināšanu apguvei un brīvā laika pavadīšanai.
- Veikta vēsturisko meža dīķu – meža ainavu parka teritorijas ģeotehniskā izpēte, topogrāfiskā uzmērīšana 6,92 ha platībā, izstrādāts Meža Apsaimniekošanas plāns, atbilstoši normatīviem aktiem, laika posmam no 2015. gada līdz 2034. gadam, noorganizēts iepirkums un uzsākta būvprojekta izstrāde vēsturisko muižas dīķu kaskādes un pieguļošā meža ainavu parka atjaunošanai.
- Kultūrvēsturiskās ainavas kvalitātes nodrošināšanai veikti muzejrezervāta teritorijā augošo koku vainagu kopšanas darbi, izzāģēti koki un krūmi skatu vietu paplašināšanai no Dainu kalna uz Turaidas pili, Lībiešu takā, Jāņkalna un Priežkalna nogāzēs, no apauguma attīrīti lielie koki, muzejrezervāta robežstīga un kupicas.
- Turpināti stādījumi pagasta magazīnas teritorijā, iestādīti ceriņi (27 šķirnes), ābeles (10 šķirnes), bumbieres (3 šķirnes) un dažādu skujkoku stādi (23 gb.), pie pārvaldnieka vecās dzīvojamās mājas atjaunoti un papildināti ziemciešu, rožu un garšaugu stādījumi.
- Regulāri tika koptas un uzturētas augu ekspozīcijas, atjaunojot un papildinot stādījumus ar jaunām augu šķirnēm, t.sk. ar flokšu, īrisu, lielziedu pīpeņu, hostu, delfniju u.c. šķirnēm. Iestādīts no z/s “Ķikši” saņemtais spireju, raiblapu vītolu un kāpu kviešu dāvinājums (55 gb.). Atjaunoti vasaras puķu stādījumi, iestādot 1585 samteņu, atraitnīšu, begoniju u.c. vasaras puķu stādus. Veikta teritorijas sakopšana un dekorēšana pasākumu norisei brīvdabā.
- Veikta teritorijas planēšana un labiekārtošana ap restaurēto Šveices mājas klēti, iesēts zāliens 1150 m² platībā, atjaunots grantētais laukums 300 m² platībā.
- Turpināti darbi apmeklētāju ērtību nodrošināšanai, garantējot drošību un apskates objektu pieejamību: uzturēti kārtībā auto stāvlaukumi, atjaunots krāsojums norādes zīmēm, veikts plākšņu

celiņa remonts uz Dainu kalnu 1612 m² platībā, lietus izskaloto grantēto celiņu planēšana pēc šķembu un grants uzbēršanas ap 1000 m² platībā Dziesmu dārzā, pie Dampšķūņa u.c., remontētas Māras takas un Lībiešu takas kāpnes, tiltiņi, muižas teritorijā atjaunoti pakāpieni nogāzē pie pirts ēkas, organizēta Dainu kalna skulptūru tīrīšana, ar atsaiti sastiprināts vītola vainags, nodrošinot vītola saglabāšanu un apmeklētāju drošību, saistībā ar vienošanos demontēts vecais žogs un ierīkots jauns koka žogs ap īpašumu “Ošas”, norobežojot to no autoceļa “Sigulda-Inciems” un pārējās muzejrezervāta teritorijas u.c.

- Nodrošināta muzejrezervāta teritorijā esošo trīs meliorācijas sistēmu darbības uzraudzība.
- Turpināti 26 muižas dīķu uzturēšanas un atjaunošanas darbi, veikta regulāra meniķu apsekošana un ūdens līmeņa regulēšana tajos, to attīrīšana no bebru sanestā piesārņojuma, t.sk. veikta 2 dīķu gultnes tīrīšana, krastu planēšana un meniķu remonts.
- Turpināta dabas un kultūrvides esošās situācijas analīze un teritorijā esošo mazo arhitektonisko formu atjaunošanas dizaina priekšlikumu izstrāde sadarbībā ar SIA “Landscape”, izskatīts iesniegtais labiekārtojuma elementu dizaina priekšlikums.
- Turpināta sadarbība ar Dabas aizsardzības pārvaldi par Gaujas senielejas kultūrvēsturiskās ainavas un bioloģiskās daudzveidības aizsardzību un Lapkoku praulgrauža sugas saglabāšanu. Sadarbībā ar mežu biotopu ekspertu Viesturu Lārmani, Turaidas muzejrezervāta teritorijā turpināta praulgrauža mītnes koku apzināšana.
- Uzturēta sadarbība ar vietējo mednieku biedrību par bebru un mežacūku postījumu novēršanu muzejrezervāta teritorijā.
- Veikta Turaidas vēsturiskā centra fotofiksācija visos gadalaikos, fotofiksācija dokumentēta 1348 digitālos attēlos.

Turaidas vēsturiskā centra ēku-pieminekļu saglabāšana un uzturēšana

- Pieejamo finanšu resursu ietvaros ir nodrošināta 38 ēku uzturēšana un izmantošana atbilstoši to raksturam un muzejrezervāta funkcijām, nodrošināta pieejamība apmeklētājiem un saglabāšana.
- Telpu kopējā platība ir 6993 m², t.sk. muzeja ekspozīcijām tiek izmantoti 2852 m², jeb 41% no telpu kopējās platības, krājuma glabātavām – 860 m², administrācijas un personāla darba telpas, ēku, kultūrvides un infrastruktūras uzturēšanas un apmeklētāju apkalpošanas tehniskā atbalsta telpas, - 3280 m², jeb 47% no telpu kopējās platības.

- Nodrošināta Turaidas viduslaiku pils saglabāšana: restaurētas pils Rietumu korpusa galerijas, Rietumu korpusa sargapeju Ziemeļu posms, Galvenā torņa jumta konstrukcijas un uzsākta pils ZA apbūves konservācija/restaurācija, novākti nobrukušie apšuvuma ķieģeļi, demontēts pirmā stāva virsējā pārseguma slānis un ieklāts jauns pārseguma slānis (48,6 m²). Restaurēti pils mūru atsevišķi posmi, cvingera sienas posms 60 m² platībā, veikta Turaidas pils jumtu apsekošana, bojāto jumta dakstiņu nomaiņa un Lielā pusapaļā torņa bojātā dūmvada restaurācija u.c. Veikta Pils pagalmā esošā pagraba pārseguma tehniskā apsekošana, izstrādāts būvkonstrukciju pastiprināšanas risinājums.
- Organizēta Turaidas vēsturiskā centra ēku-pieminekļu restaurācijas un atjaunošanas būvprojektu izstrāde (Turaidas pils kompleksa A korpusa, Klausinieku mājas, Šveices mājas klēts) un Vagara mājas skiču varianta izstrāde. Pēc izstrādātā būvprojekta, restaurēta Šveices mājas saimniecības ēka 111 m² platībā, restaurētajā ēkā iekārtota krājuma glabātava.
- Turpināti muižas ēku uzturēšanas un saglabāšanas darbi: veikts grīdas remonts Ratnīcā, Dampšķūnī, fragmentāri remontēts Kaltes ēkas jumts, veikta Zivju pagraba jumta konstrukcijas apsekošana un pastiprināšana, remonta veikšanai pirts ēkā demontēta bojātā grīda 49 m² platībā.

- Veikts ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes signalizācijas remonts pārvaldnieka jaunajā mājā, krājuma ēkā un signalizācijas sistēmas izbūve Vagara mājas klētī.
- Ieejas mezgla un apmeklētāju centra paplašināšanas nolūkā, sadarbībā ar RTU izstrādāts Staļļa ēkas un ieejas mezgla atjaunošanas koncepcijas priekšlikuma variants.

Krājuma saglabāšana

- Muzejrezervāta krājums (86 887 krājuma vienības) glabājas vairākās ēkās-pieminekļos ar kopējo platību 860 m². Tiek veikta regulāra temperatūras un mitruma kontrole krājuma glabātavās un ekspozīcijās, nodrošinot atbilstošu mikroklimatu, kas tiek uzturēts, izmantojot gaisa sausinātājus, apkuri un vēdināšanu.
- Pārskata periodā visiem 966 jaunienākošiem priekšmetiem ir veikta saglabājošā pirmsapstrāde, tie ir signēti un novietoti glabātavās vai izvietoti ekspozīcijās.
- Veiktas krājuma priekšmetu esības un saglabātības pārbaudes, sastādīti akti, pārbaudītas 4720 krājuma vienības, bojājumi tika konstatēti 123 krājuma vienībām.
- Konservēti un restaurēti 333 priekšmeti, t.sk. 232 arheoloģiskās senlietas, 32 pūra lādes, 15 braucamrīki, 44 iejūga piederumi. No tiem 323 priekšmetiem saglabājošās konservācijas darbus veica muzeja krājuma speciālisti un 10 priekšmetus restaurēja SIA "Intarsija" un SIA "Mēbeļu restaurācija" restauratori.
- Noorganizēta lielformāta karšu skenēšana (3 vienības) Latvijas Nacionālajā bibliotēkā, sadarbībā ar Latvijas Dabas muzeja speciālistiem veikta 6 krājuma ģeoloģisko priekšmetu identificēšana un datēšana, izstrādāta instrukcija ādas priekšmetu konservējošajai pirmapstrādei, uzlaboti saglabāšanas apstākļi kartogrāfisko materiālu kolekcijas 344 vienībām, veikta jauniegūtās periodikas (52 vienības), māla trauku lausku (2000 vienības) atputekļošana un sakārtošana kastītēs, kā arī veikti citi krājuma saglabāšanas darbi (lielformāta aplokšņu izgatavošana, numuru zīmju izgatavošana, priekšmetu sagatavošana eksponēšanai, pārvietošanai u.c.).

2.prioritāte

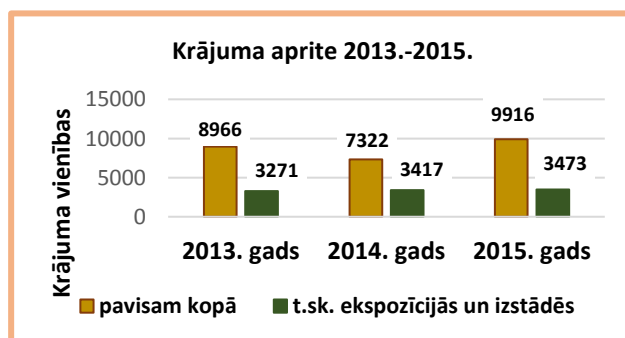
Vispārcilvēcisko vērtību un latviskās dzīvesziņas popularizēšana un sabiedrības izglītošana ar tūkstošgadē uzkrāto reģiona un Turaidas vēsturiskā centra kultūras un dabas mantojumu, nodrošinot kvalitatīva un daudzveidīgā muzejrezervāta piedāvājuma pieejamību.

3.stratēģiskais mērķis

Reģiona attīstībai un sociālās stabilitātes sekmēšanai pilnveidot muzejrezervāta komunikācijas formas un efektivitāti, attīstīt kultūras tūrismu un paplašināt mērķauditorijas loku. (nolikuma 4.4., 4.5., 4.6., 4.9., 4.10., 4.12.p.)

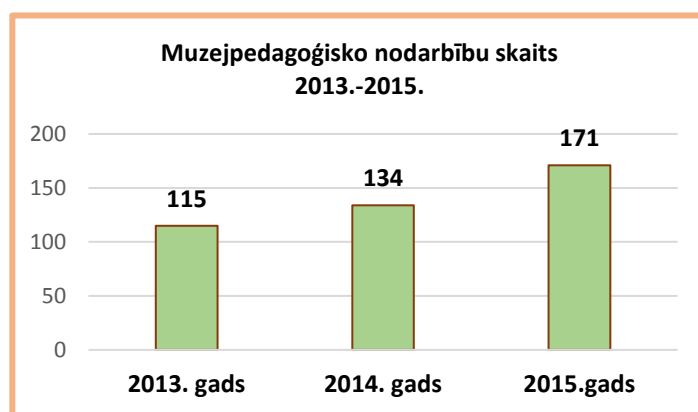
Krājuma izmantošana

- Veicot izglītojošo darbību, nodrošināta krājuma aprīte - 9916 vienības gadā, t.sk. ekspozīcijās un izstādēs eksponētas 3473 vienības, deponētas 11 krājuma vienības. Krājums tiek izmantots publikācijās, iespieddarbos, reklāmas izdevumos, konsultācijās u.c. Uz krājuma bāzes tiek izstrādāti skolēnu un studentu pētnieciskie darbi. Apmeklētāji ar krājumu var iepazīties arī ekskursijās pa kolekciju glabātavām, atklātajiem krājumiem un izglītojošo programmu nodarbībās. Izmantoto krājuma vienību skaits pārskata gadā ir palielinājies par 2,88 % un veido 11,41 % no kopējā vienību skaita.

Kvalitatīva un daudzveidīga muzejrezervāta piedāvājuma uzturēšana un pilnveidošana

- Pārskata gadā tika turpināta muzeja krājuma popularizēšana un kvalitatīva muzeja piedāvājuma uzturēšana, nodrošinot apmeklētājiem pievilcīgu un draudzīgu muzeja vidi.
- Tika nodrošināta 46 ekspozīciju uzturēšana un pilnveidošana telpās un brīvdabā. No jauna sagatavota un uzstādīta informatīvā ekspozīcija-stends “Turaidas pagasta magazīna”, kā arī turpināts darbs ekspozīciju pilnveidošanā.
- Izmantojot muzejrezervāta krājumu un veikto pētījumu rezultātus, informatīvi un mākslinieciski pilnveidotas 10 ekspozīcijas. Veicot satura papildināšanu, mākslinieciskā risinājuma nomaiņu, papildinot ar iepirktiem un restaurētiem krājuma priekšmetiem, iekārtota un atklāta atjaunotā ekspozīcija “Turaidas muižas ratnīca”. Lai vizualizētu vienu no senākajiem auduma izgatavošanas veidiem - aušanu celu tehnikā, uzņemta videofilma, kas papildina ekspozīciju “Gaujas lībieši Latvijas kultūrvēsturē”. Ekspozīcija “Turaidas pils būvēsture 1214-1776” papildināta ar Turaidas mūra pils virtuālās rekonstrukcijas 3D modeli. Ekspozīcijā „Lielā pusapaļā torņa vēsture” uzstādīts lielā pusapaļā torņa makets.
- Turpināta ekspozīcijas “Turaidas muzejrezervāts laikā un telpā” iekārtošana, sadarbībā ar SIA “RIDemo” izstrādāta digitālā programma “Turaidas muzejrezervāta krājums - atmiņas fenomēns”.
- Ekspozīcijas 31 izstāde, t.sk. 20 izstādes iekārtotas no jauna. No kopējā izstāžu skaita 11 krājuma izstādes. Turaidas muižas pārvaldnieka vecās dzīvojamās mājas bēniņos atvērts atklātais krājums – izstāde „Pūra lādes no Turaidas muzejrezervāta krājuma”. Sadarbībā ar māksliniekiem un vietējo skolu audzēkņiem, iekārtotas un ekspozīcijas 6 izstādes, no kurām nozīmīgākā bija projekta „Mākslinieka Induļa Rankas gleznu izstāde par Raiņa aktuālajām tēmām „Gals un sākums”” ietvaros atklātā izstāde, kurā tika ekspozīcijas tēlnieka agrīnajā daiļradē tapis Rainim veltītais glezniecības darbu cikls.
- Pārskata gadā tika turpināta muzeja krājuma popularizēšana un kvalitatīva muzeja piedāvājuma uzturēšana, nodrošinot apmeklētājiem pievilcīgu un draudzīgu muzeja vidi. Muzeja darbinieki ir vadījuši ekskursijas, lasījuši lekcijas, kā arī īstenojuši daudzveidīgas muzeja izglītojošas nodarbības un organizējuši tematiskus pasākumus
- Nodrošināts pārskata un tematisko ekskursiju piedāvājums. Novadītas 505 ekskursijas, t.sk. 414 svešvalodās. Pārskata un tematiskās ekskursijas vadītas latviešu, angļu, vācu un krievu valodā.
- Salīdzinot ar 2015. gadu, ir palielinājies izglītojošo programmu novadīto nodarbību skaits par 22%. 9 izglītojošās programmās novadīta 171 nodarbība, tajās piedalījušies 4333 apmeklētāji, t.sk. 2896 pirmskolas un skolas vecuma bērni. Vislielāko popularitāti ir guvusi programma “*Orientēšanās spēle* Tūkstošgades stāsts”, novadītas 52 nodarbības un programma „Cimos pie Turaidas fogta”, novadītas 32 nodarbības.

- Noorganizētas 2 zinātniski praktiskās konferences: konference par aktualitātēm muzejrezervāta piedāvājumā 2015. gadā un Turaidas muzejrezervāta zinātniski praktiskā konference, kuras ziņojumi ir saistīti ar gada laikā paveikto darbu rezumējumu un Turaidas vēsturiskā centra kultūras materiālā un nemateriālā mantojuma saglabāšanu un popularizēšanu.
- Atbalstot sadarbības partnerus, tika ņemta daļība 2 starptautisku konferenču noorganizēšanā: sadarbībā ar nodibinājumu “Māras loks”, Siguldas novada domi, ECER (European Congress of Ethnic Religions), ICCS (International Center for Cultural Studies) un Latvijas Nacionālo kultūras centru tika noorganizēta etnisko kultūru konference „Kalendārs – kultūras atspulgs tautā”, sadarbībā ar biedrību “Segewolde” un Pleskavas kultūras pārvaldi /Krievija/, noorganizēta konference “Kultūras un vēstures

mantojuma saglabāšana un popularizēšana mūsdienu sabiedrībā – saturs, forma un darba metodes”. Starptautisko konferenču dalībniekiem tika novadītas ekskursijas un sniegta informācija par kultūras mantojumu atbilstoši dalībnieku interesēm.

- Noorganizēti 56 muzejrezervāta mērķiem un uzdevumiem atbilstoši tematiskie, gadskārtu ieražu, ekspozīciju un izstāžu atklāšanas, sadarbības u.c. veida pasākumi, t.sk. sabiedrības rosināti un atbalstīti – 35 pasākumi, ārpus muzeja – 3 pasākumi. Nozīmīgākie pasākumi 2015. gadā: 4. maijā - Svētki Turaidā “Gaismu sauca, Gaisma nāca” veltīti Latvijas neatkarības atjaunošanas 25. gadadienai, 10. maijā - I.Rankas gleznu izstādes “Gals un sākums” atklāšanas pasākums, 9. augustā - Pils dienas pasākums “Šodien Turaidas pils pieder bērniem”, kurā ģimenes ar bērniem kopīgi izzināja vēsturi interaktīvās darbnīcās „Viduslaiku mācības”. Apmeklētākie pasākumi bija akcija “Muzeju nakts – 2014”, Vasaras saulgriežu svētki un starptautiskā folkloras festivāla BALTICA 2015 lielkoncerts “Mantojums. Dainu kalnam - 30”, kas pulcēja kopā vairāk nekā 14 000 apmeklētāju, kā arī rudens zelta lapu laika pasākumi. Veikta pasākumu fotofiksācija, saglabāti 3149 digitālie attēli.
- Muzejrezervāta speciālisti, izmantojot krājumu, savu pieredzi un zināšanas, nolasīja 54 lekcijas, sniedza vairāk nekā 220 konsultācijas interesentiem par materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma izpēti, saglabāšanu un pieejamību.

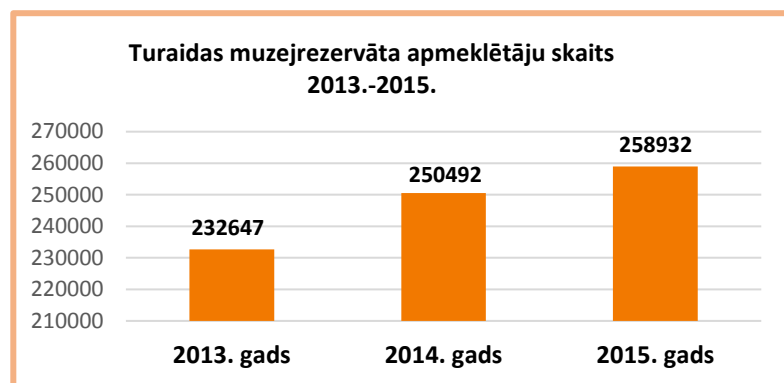
Muzejrezervāta mājaslapas pilnveidošana

- Mājaslapa katru dienu tiek regulāri papildināta ar jaunāko informāciju par pasākumiem un citām aktivitātēm, kā arī atbilstoši tām papildināta attēlu galerija un informācija angļu un krievu valodā. No muzejrezervāta mājaslapas ir pieejamas tiešsaistē Kultūras ministrijas, Siguldas novada, Krimuldas novada, Latvijas Piļu un muižu asociācijas, Latvijas Muzeju biedrības, Latvijas kultūras kanona, Valsts Kultūrkapitāla, Vidzemes tūrisma asociācijas, Latvijas tūrisma portāla, Baltijas piļu un muzeju asociācijas, Gaujas nacionālā parka klastera “Enter Gauja” mājaslapa, kā arī saite uz informācijas sistēmām – „Nacionālais muzeju krājuma kopkatalogs” un „Kultūras karte”. Ir pieejams arī virtuālās komunikēšanas tīkls *TWITTER*, *Facebook*, *flicr*, *Youtube*, *Instagram*, kuros ir ziņas un fotoattēli par muzejrezervāta darba aktualitātēm un pasākumiem.
- Lai padarītu pieejamākus plašākai sabiedrībai muzeja pētnieciskā darba rezultātus, mājaslapas sadaļā *E-grāmatas* tika publicētas divas e-vidē sagatavotās grāmatas: “Turaida – 13.-16.gs. dokumentos” un katalogs “Baltu un Baltijas somu senlietas Turaidas muzejrezervāta krājumā”, pavisam sadaļā ir publicētas 7 muzejrezervāta izdotās grāmatas, kas lasāmas pilnā formātā.

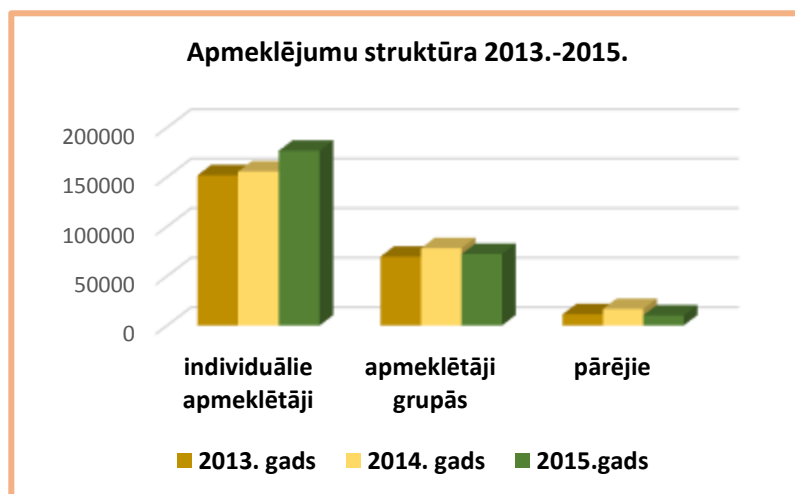
Muzejrezervāta piedāvājuma un pakalpojumu pieejamības nodrošināšana un sadarbības veicināšana

Skatīt arī pārskata sadaļu „Komunikācija ar sabiedrību”

- Turaidas vēsturiskā centra saglabātais un kvalitatīvi uzturētais kultūras mantojums veicina sadarbību un jaunu kontaktu dibināšanu ar Latvijas un ārvalstu tūrisma organizācijām. Pārskata gadā uzturēta sadarbība ar 75 tūrisma pakalpojumu sniedzējiem, no jauna noslēgti 12 sadarbības līgumi, galvenokārt ar Latvijas, Lietuvas un Igaunijas tūrisma uzņēmumiem, kuri piesaista tūristus no dažādām pasaules valstīm.
- Uzturēti kontakti un informācijas aprīte, veidoti kopīgi projekti ar tūrisma valsts institūcijām, Vidzemes tūrisma asociāciju, Latvijas Profesionālo gidu asociāciju, Siguldas novada Tūrisma informācijas centru u.c.
- Ņemta dalība Latvijas piļu un muižu asociācijas gadskārtējās asociācijas pilnsapulces organizēšanā un norisē Turaidas muzejrezervātā. Asociācijas biedri tika iepazīstināti ar Turaidas pili un ekspozīcijām.
- Muzejrezervātu 2015. gadā ir apmeklējuši 30 ārvalstu tūrisma operatoru un 9 žurnālistu delegācijas no dažādām valstīm. Iegūto informāciju par Turaidas kultūrvēsturisko mantojumu izmanto publicēšanai ārvalstu plašsaziņas līdzekļos un jaunu tūrisma maršrutu izveidē, iekļaujot tajos Turaidas muzejrezervātu.

- Pārskata gadā muzejrezervātu ir apmeklējuši un muzeja pakalpojumus izmantojuši **250 492 apmeklētāji** no vairāk nekā 57 pasaules valstīm. Salīdzinot ar iepriekšējo gadu, apmeklētāju skaits ir pieaudzis par 3,26 %. Turaidas muzejrezervāta pieejamība visu gadu katru dienu un vasaras sezonā ar pagarinātu darba laiku no 9.00 līdz plkst. 20.00 sekmē līdzsvarotu apmeklētāju skaita pieaugumu. Individuālie apmeklētāji – 176 485, apmeklētāji grupās 72 259, no tiem, skolēni grupās – 12 831, ārzemnieki grupās – 56 061, citi apmeklētāji grupās – 3 367.

- No kopējā apmeklētāju skaita 68,16 % ir individuālie apmeklētāji. Salīdzinot ar iepriekšējo pārskata periodu, individuālo apmeklētāju skaits ir pieaudzis par 6 %. Apmeklētāju skaits grupās ir 27,9 % no kopējā apmeklētāju skaita, t.i. par 5865 apmeklētājiem mazāk nekā 2014. gadā. Pateicoties tūrisma firmu aktivitātei un veiksmīgai sadarbībai ar līgumfirmām, kā arī Turaidas muzejrezervāta popularizēšanai ārvalstīs, visstraujāk pieaudzis tūristu skaits grupās no Dienvidkorejas, Spānijas, Lietuvas, Itālijas, Ķīnas un Nīderlandes, nedaudz ir samazinājies tūristu skaits no Krievijas. Apmeklētāji grupās TOP 10 veido no šādām valstīm: Vācija – 13 698, Spānija – 8 269, Japāna – 5 914, Lietuva – 4 763, Francija – 4 280, Itālija – 3 739, Krievija – 3 347, Dienvidkoreja – 3 009, Igaunija – 2 969 un Austrija – 2 234. Muzejrezervāta apmeklētāju vidū ir arī tūristi no Āfrikas valstīm, Jaunzēlandes, Malaizijas, Singapūras, Taizemes, Vjetnamas, Indijas, Pakistānas, Apvienotajiem Arābu Emirātiem.

Starptautiskā sadarbība

2015. gadā tika turpināta sadarbība, informācijas aprīte un kontaktu uzturēšana ar vairākām muzeja darbībai atbilstošām starptautiskām organizācijām, ārvalstu muzejiem, kultūras mantojuma un tūrisma institūcijām, veidoti kopīgi projekti un organizētas aktivitātes to ietvaros:

- Sniegta informācija stenda referāta “Turaidas pils 13.-18.gs. arheoloģisko priekšmetu restaurācijā” sagatavošanai. Referāts tika nolasīts Eiropas senās keramikas pētniecības un restaurācijas speciālistu starptautiskajā konferencē par arheoloģiskās keramikas restaurācijas problēmām un risinājumiem, kas notika Akropoles muzejā Atēnās.

- Sadarbībā ar Rīgas Latviešu biedrību, ar „Fenno-Ugria” (Tallina, Igaunija) biedrību un līvu/lībiešu savienību Latvijā „*Livod I*” noorganizēts pasākums “Vidzemes lībiešu diena” Somugru tautu festivāla 2015 ietvaros. Pasākuma laikā tika prezentēta Turaidas muzejrezervāta sagatavotais katalogs „Baltu un Baltijas somu senlietas Turaidas muzejrezervāta krājumā 10.–13.gs.” un nolasīti ziņojumi par Vidzemes lībiešu kultūras mantojumu, ungāru valodas un kultūras jautājumiem un udmurtu tradicionālās kultūras mantojumu Igaunijā.

- Līdzdalība Baltijas jūras reģiona piļu un muzeju asociācijas 24. Ģenerālajā Asamblejā, nolasīts ziņojums par muzejrezervāta darbību, mērķiem un attīstību.

- Turaidas muzejrezervātā 19.–20. jūnijā notika etnisko kultūru konference „Kalendārs – kultūras atspulgs tautā.” Tās ietvaros tika īstenots etnisko kultūru gaismas rituāls līdzsvaram un mieram pasaulē. Konferences dalībnieki noklausījās lekcijas par tautas svētkiem, rituāliem, arhetipiem un tradīcijām hindu, lietuviešu, čehu, itāļu, ģermāņu, Āfrikas kultūru, senkrievu, baltkrievu un jakutu kultūrās un to kalendārajās sistēmās. Noslēdzot konferenci, kopīgi tika svinēti Vasaras saulgriežu svētki Turaidā.

- Sniegts atbalsts biedrībai “Segewolde” starptautiskās konferences noorganizēšanā un informācija no muzejrezervāta krājuma un zinātniskā arhīva referātu sagatavošanai par Siguldas pilsētas attīstību un teritoriālo plānojumu XX gs., nolasīta lekcija par muzejrezervāta attīstību.

- Līdzdalība starptautiskajā tūrisma izstādē “Balttour 2015”. Izstādes laikā interesenti tika iepazīstināti ar muzeja piedāvājumu un aktuālajiem notikumiem, piedāvāti jaunie bukleti par Turaidas muzejrezervātu, izglītojošajām programmām, reklāmas materiāli un 2015. gada nozīmīgāko pasākumu plāns. Sadarbībā ar folkloras kopu „Skandinieki” un „Dandari” sagatavotā programma deva vēstījumu par gaidāmo Dainu kalna 30 gadu jubileju, latvisko dzīvesziņu un nemateriālā kultūras mantojuma saglabāšanu.

- Līdzdalība Ziemeļeiropas lielākajā tūrisma gadatirgū „Matka 2015”, kas notika Helsinkos /Somijā/ un tūrisma izstādē „Vakantiebeurs 2015” Utrehtā Nīderlandē, abos pasākumos tika popularizēts Turaidas muzejrezervāta piedāvājums kopā ar Gaujas Nacionālajā parka zīmolu „Enter Gauja”

- Turaidas muzejrezervāta kultūras mantojuma popularizēšanas nolūkā:

- sadarbībā ar biedrību “Krievijas Tūrindustrijas Savienības Baltijas nodaļa” ņemta dalība mobilās aplikācijas “TopTripTip” sagatavošanā, sniedzot informāciju latviešu, angļu un krievu valodā par muzejrezervāta ekspozīcijām un apskates objektiem;
- sadarbībā ar Beļģijas TV radošo grupu ņemta dalība ceļojumu spēles “Best friends” sižeta filmēšanā Turaidas muzejrezervātā.

- Līdzdalība Baltijas jūras reģiona piļu un muzeju asociācijas 24. Ģenerālajā Asamblejā.

- Muzejrezervātā uzņemti:

- Polockas vēstures un kultūras muzejrezervāta darbinieki, sniegta informācija par Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojumu un pieredzi tā saglabāšanā un eksponēšanā, par muzejrezervāta darbības principiem un attīstības stratēģiju, delegāciju dalībnieki iepazīstināti ar muzejrezervāta ekspozīcijām, apmeklētāju apkalpošanu un citiem ar muzeja darba specifiku saistītiem jautājumiem;
- Kultūras sakaru uzturēšanai un informācijas apmaiņas nolūkā ar muzejrezervāta ekspozīcijām un apskates objektiem iepazīstināti muzeja “Finskieje vorota” /Kaļiņingrada/ darbinieki un Šanhajas /Ķīna/ muzeja speciāliste.

- Kvalifikācijas celšanas nolūkā organizēti 3 pieredzes apmaiņas braucieni uz Poliju, Igauniju, Kaļiņingradu /Krievija/, lai iegūtu jaunu informāciju par kultūras mantojuma saglabāšanu, atklājumiem un pētījumu publikācijām. Skaitliski lielākā muzejrezervāta speciālistu grupa apmeklēja Polijas viduslaiku pilis - muzejus, lai iepazītos ar ekspozīciju veidošanu. Iegūta pieredze un informācija par krājuma priekšmetu eksponēšanu ekspozīcijās un izstādēs, jauno tehnoloģiju izmantošanu u.c.

Sadarbība ar pētniecības un mantojuma institūcijām

- Turpināta sadarbība ar Latvijas Zinātņu akadēmiju, LU Latvijas vēstures institūtu, LU Literatūras, folkloras un mākslas institūtu, Vidzemes augstskolu, biedrību „Vidzemes kultūrvēsturiskā mantojuma pētniecības centrs”, Latvijas Nacionālo bibliotēku u.c., kuras ietvaros sekmēta muzejrezervāta pētniecības tēmu izpēte, ekspozīciju izveide, iespieddarbu, izglītojošo pasākumu un konferenču sagatavošana.

- Saņemti dāvinājumi:
 - no Latvijas Universitātes Latvijas vēstures institūta – grāmatas, kas iznākušas sērijā “Atslēgas uz pagātņi”. Publikācijas tapušas Igaunijas – Latvijas – Krievijas pārrobežu sadarbības programmas projekta “Arheoloģija, pašvaldības un sabiedrība: sadarbība arheoloģiskā mantojuma saglabāšanā” ietvaros;
 - no Latvijas Nacionālās bibliotēkās – albuma “Terra Mariana. 1186 – 1888” samazinātais faksimilizdevums un šī albuma zinātniskie komentāri.
- Sadarbībā ar Latvijas Zinātņu akadēmiju noorganizēta tikšanās ar Valsts emeritētiem zinātniekiem. Tikšanās laikā tika apspriesti aktuālie vēstures, zinātnes, izglītības un kultūras jautājumi Latvijā, zinātnieki tika iepazīstināti ar muzejrezervāta attīstības stratēģiju un jaunumiem muzejā un muižas pārvaldnieka vecās dzīvojamās mājas interjera ekspozīciju.
 - Veikta sarakste un nolasīts referāts par 1593.g. Mollīna tipogrāfijā iespiesto pergamenta grāmatu Latvijas Nacionālā arhīva un Latvijas arhīvistu biedrības organizētajā izglītojošajā pasākumā atmiņas institūciju speciālistiem.

Sadarbība ar vietējām pašvaldībām

Sadarbībā ar Siguldas novada domi:

- Turpināta sadarbība ar Siguldas novada domes Izglītības pārvaldi par novada skolēnu nodarbinātību vasarā. Jāņkalna arheoloģiskās izpētes izrakumu veikšanā piedalījās 4 Siguldas novada skolēni. Dome kompensēja iesaistīto jauniešu darba samaksu.
- Saņemts finansiālais atbalsts 1100 euro apmērā un īstenots projekts “Mākslinieka Induļa Rankas gleznu izstāde par Raiņa aktuālajām tēmām “Gals un sākums”. ceļojošas un digitālas izstādes "Viduslaiku kultūras mantojums Siguldas novadā 18.-19.gs. mākslinieku skatījumā";
- Ar domes atbalstu nodrošināta videoaparātūras īre videofilmas demonstrēšanai lielkoncertā “Mantojums.Dainu kalnam-30” starptautiskā folkloras festivāla “Baltica 2015” ietvaros.
- Lai veicinātu pašvaldības kultūras politikas izstrādi un īstenošanu, kultūras aktivitāšu un kultūrvides attīstību, uzsākta dalība Siguldas novada Kultūras konsultatīvajā padomē un izteikti priekšlikumi par novada Kultūras stratēģijas vadlīnijām, plānotajām kultūras aktivitātēm 2016. gadā.
- Uzturēta sadarbība ar novada Būvvaldi, saņemtas būvatļaujas Turaidas pils Lielā torņa pārsegumu konstrukciju renovācijai un Turaidas pils R korpusa galeriju renovācijai/rekonstrukcijai.
- Līdzdalība novada Tūrisma konsultatīvajā padomes organizētajās aktivitātēs.
- Ar domes atbalstu nodrošināts bezmaksas transports starptautiskas akcijas “Muzeju nakts 2015” apmeklētājiem.
- Sekmējot vietējo iedzīvotāju iesaisti un muzejrezervāta piedāvājuma pieejamību, lielkoncertā “Mantojums.Dainu kalnam-30” un svētku “Šodien Turaidas pils pieder bērniem” laikā, uzrādot siguldieša identifikācijas karti, apmeklētājiem tika nodrošināta bezmaksas ieeja, lai ģimenes ar bērniem kopīgi varētu izzināt vēsturi interaktīvās darbnīcās „Viduslaiku mācības”.

Sadarbībā ar Krimuldas novada domi:

- Sniegta informācija novada domes vadībai par Turaidas muzejrezervāta darbību un turpmākajiem attīstības plāniem, meklēti risinājumi un organizētas tikšanās par tūrisma infrastruktūras sakārtošanu, veikta sarakste par zemes nomas līguma noslēgšanu;
- Uzturēta sadarbība ar novada Būvvaldi un saņemtas atļaujas un projektu saskaņojumi muzejrezervāta ēku un teritorijas labiekārtojumu veikšanai.
- Turpināta līdzdalība un sniegts atzinums Krimuldas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģijas 2013. - 2038. gadam par tēmu “Uzņēmējdarbība. Nodarbinātība un tūrisms” un Teritorijas plānojums 2015-2027. gadam.
- Sadarbības līguma ietvaros muzejrezervāta pieejamības sekmēšanai sniegts atbalsts Krimuldas novada iedzīvotājiem - novada privilēģiju kartes īpašniekiem, piemērojot atlaidi auto stāvvietas pakalpojumam.

Sadarbība ar vietējiem uzņēmējiem, institūcijām un muzejrezervāta atbalstītājiem

- Sadarbībā ar vietējiem uzņēmējiem (SIA “Baltu rotas”, SIA “Rota-L”, SIA “Stiegra”, SIA “Frīda”, I.K “Smēde”, IK “Stopiņi”, u.c.) muzejrezervāta teritorijā tiek nodrošināts papildus piedāvājums apmeklētājiem gan ikdienā, gan pasākumu laikā, sniedzot informāciju un demonstrējot loku šaušanu, kalēja prasmes, piedāvājot suvenīrus un kafejnīcas pakalpojumus.

- Popularizējot Turaidas muižas smēdi un kalēja amatu, sadarbībā ar Latvijas nemateriālā kultūras mantojuma centru un kalēju Andri Ščeglovu, noorganizēta akcija “Satiec savu meistarū”, kas ir iekļauta kopīgā Eiropas projektā „Eiropas amatu prasmju dienas”. Tās laikā apmeklētāji iepazīs ar kalēja amatu, darba rīkiem un kalšanas prasmēm.
- Muzejrezervāta kultūras mantojuma saglabāšanu un izglītojošā darba aktivitātes sekmēja sadarbība ar Latvijas sabiedriskajām organizācijām (“Māras loks”), kultūras iestādēm, folkloras kopām (“Senleja”, “Silavoti”, „Skandinieki”, “Putni”, “Delve” u.c.), kā rezultātā tika īstenoti sabiedrībai nozīmīgi pasākumi Vasaras saulgrieži, folkloras festivāls “Baltica 2015”, gadskārtu ieražu svētki u.c.
- Turpināta sadarbība ar biedrību „Kustība par latvisku kultūru izglītībā” videofilmas „Gadskārtu ieražu astoņi svētki”, kura mērķis ir sniegt pirmskolas un sākumskolas bērniem informāciju par latviešu gadskārtu svētkiem.
- Kopā ar režisoru un operatoru Zigurdu Vidiņu turpināts darbs pie dokumentālās filmas veidošanas par tēlnieku Induli Ranku, Tautasdziesmu parku un Dainu kalnu, kas veltīts latviešu tautasdziesmām. Filmas vajadzībām veikts pētījums par skulptūrām Dainu kalnā un tēlnieka daiļradi, izskatīta Turaidas muzejrezervāta krājumā esošā audio un video materiālu kolekcija, fotonegatīvu un fotogrāfiju kolekcija, kurā fiksēta arī Dainu kalna izveidošana, sniegtas un filmētas intervijas, Filmas „Uz kalnukalnu stāvo” pirmizrāde notika 2015. gada jūlijā starptautiskā folkloras festivāla „Baltica 2015” ietvaros.
- Uzturēta sadarbība ar Baltijas Muzeoloģijas veicināšanas biedrību:
 - ņemta dalība sarunu vakarā “Muzeju publikācijas: krājums, pētniecība, interpretācija”, kurā klātesošie tika iepazīstināti ar muzejrezervāta darbu publikāciju sagatavošanā un sniegta informācija par jaunākajiem katalogiem un komunikāciju ar apmeklētājiem. Sarunu vakara gaitā tika prezentētas jaunākās publikācijas – katalogs “Turaidas pils 13.-17. gadsimta būvkeramika” un ceļvedis vācu valodā “„Burg Treiden 800. Geschichte und Gegenwart“ (*Turaidas mūra pils 800 gadi. Vēsture un mūsdienas*);
 - norisinājās sarunu forums “Kā izprast muzeju?”, lai veicinātu muzeju profesionāļu diskusiju par muzeju nozares aktualitātēm Latvijā un sekmētu domāšanu par muzeja profesiju un muzeoloģiju. Foruma dalībnieki tika iepazīstināti ar muzejrezervāta ekspozīcijām un izstādēm.
- Sadarbībā ar Rīgas Tehniskās universitātes Arhitektūras un pilsētplānošanas fakultāti tika sekmēta diplomprojekts „Turaidas centra attīstība” izstrāde. Diplomdarba ietvaros tika izstrādāta vīzija par jauna muzeja apmeklētāju centra izveidi vēsturiskajā kūts – laidara apbūves kompleksā un apkārtnes teritorijas plānojumu iekļaujot Turaidas muižas dampšķūņa un 20. gadsimta būves - kafejnīcas „Tūrists” restaurāciju. Diplomdarba projekts tika prezentēts muzejrezervāta speciālistiem un eksponēts izstādē, ar kuru iepazīs muzejrezervāta viesi un pasākumu dalībnieki.
- Uzturot kontaktus ar sporta biedrību “A2” un “RAID.LV”, aktīvā dzīvesveida cienītājiem nodrošināta iespēja interesentiem un aktīvā dzīvesveida piekritējiem piedalīties skrējienā Turaidas pils tornī “Ātrākais ziņnesis” un skrējienā “Siguldas kalnu maratons 2015”, kura maršrutā bija iekļauta muižas saimnieciskā centra teritorija un Dainu kalns.
- Muzeja piedāvājuma reklāmas un apmeklētāju piesaistes nolūkā, turpināta līdzdarbība Gaujas nacionālā parka tūrisma biedrības organizētajā projektā “Gaujas nacionālā parka klasteris: “Enter Gauja”, sagatavota un iesniegta informācija par muzejrezervātu reklāmas bukletam “Paslēpts dižajā kļusumā” un centrālās Baltijas jūras reģiona programmas 2014.-2020. projekta pieteikumam, dalība klastera darba grupas sanāksmēs.
- Turpināta sadarbība ar Dabas aizsardzības pārvaldi par Gaujas senielejas ainavas atjaunošanas projekta popularizēšanu, lai nodrošinātu bioloģiskās daudzveidības saglabāšanu Gaujas senielejā.
- Atsaucoties XI Latvijas skolu jaunatnes dziesmu un deju svētku biroja aicinājumam, svētku dalībniekiem tika nodrošināta iespēja iepazīt kultūras un dabas mantojumu Turaidas muzejrezervātā par samazinātu ieejas biļetes cenu.
- Uzturēta sadarbība ar Siguldas novada skolu jaunatni un jauniešu organizācijām muzejrezervāta pasākumu un citu aktivitāšu atbalstam, iesaistot jauniešus brīvprātīgo (volontieru) darbā akcijas „Muzeju nakts” laikā, Pils dienā u.c. muzejrezervāta plānotajos pasākumos un akcijās.
- Lai popularizētu un iepazīstinātu sabiedrību ar muzejrezervāta publikācijām un nodrošinātu to pieejamību atbilstoši sabiedrības pieprasījumam noslēgts līgums ar SIA „NicePlace Mansards” par iespieddarbu tirdzniecību.
- Muzejrezervāta juridiskā nodrošinājuma uzturēšanai turpināta sadarbība un veikta informācijas aprīte ar ZAB “Zv.advokāta P.Jansona birojs” un zv. advokāti I.Krastiņu.

4. stratēģiskais mērķis

Nodrošināt muzejrezervāta kā kultūras mantojuma institūcijas darbības pilnveidošanu un darbinieku profesionalitātes paaugstināšanu (nolikuma 3.5.,4.5.,4.7.,4.11.,4.12.,6.1.,6.2.,6.3.p.)

Muzejrezervāta normatīvās bāzes un juridiskā nodrošinājuma pilnveidošana

- Sagatavots un iesniegts Kultūras ministrijā Ministru kabineta noteikumu projekts “Grozījumi Ministru kabineta 2013. gada 1. oktobra noteikumos Nr.1029 „Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa - Turaidas muzejrezervāta - publisko maksas pakalpojumu cenrādis””.
- Pamatojoties uz 03.11.2014 Ministru kabineta rīkojumu Nr. 635 “Par nekustamo īpašumu Krimuldas novadā nodošanu Finanšu ministrijas valdījumā”, ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” 02.02.2015. noslēgts Nekustamā īpašuma – inženierbūvju “Turaidas automašīnu stāvlaukums Nr.1, “Turaidas automašīnu stāvlaukums Nr.2”, “Turaidas automašīnu stāvlaukums Nr.4” Krimuldas novadā Apsaimniekošanas un lietošanas līgums Nr. 3/1-3-15-7/385. Saskaņā ar minētā līguma 3.1.8. p. turpinātas sarunas un izskatīti Krimuldas novada domes lēmumi “Par zemes nomas līguma noslēgšanu ar Īpaši aizsargājamo kultūras pieminekli - Turaidas muzejrezervātu”, veiktas konsultācijas par nomas maksas pieļaujamajiem apjomiem un risinājumiem zemes nomas līguma noslēgšanai, sagatavotas divas vēstules (februārī un novembrī) un nosūtītas Krimuldas novada domei ar lūgumu pārskatīt nomas maksas aprēķinu atbilstoši normatīvajos aktos noteiktajam. Veicinot vienota īpašuma pastāvēšanu, sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” apspriests jautājums par zemes zem Turaidas automašīnu stāvlaukumiem atsavināšanu valsts vajadzībām un lūgts Krimuldas novada domei nodot bez atlīdzības valsts īpašumā Finanšu ministrijas valdījumā tai piederošo nekustamo īpašumu, kas sekmētu stāvlaukumu rekonstrukciju un apsaimniekošanu kopā ar tiem piegulošo teritoriju un nodrošinātu drošu automašīnu novietošanu muzejrezervāta apmeklētājiem.
- Pamatojoties uz 16.12.2014. Ministru kabineta rīkojumu Nr.795 “Par nekustamā īpašuma “Ošas” Krimuldas novadā, Krimuldas pagastā, pirkšanu Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa - Turaidas muzejrezervāta – darbības nodrošināšanai”, ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” 09.03.2015. noslēgta Vienošanās par grozījumiem nekustamā īpašuma “Rožkalni”, Krimuldas pagastā, Krimuldas novadā 01.10.2009. Apsaimniekošanas un lietošanas līgumā Nr. 2963”, kas paredz apsaimniekot un lietot nekustamo īpašumu “Ošas”, kas sastāv no zemes gabala 1,3806 ha platībā, tādējādi nodrošinot pagasta magazīnas ēkas pieejamību un ainavas sakopšanu.
- Sadarbībā ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” izskatīts un sagatavots noslēgšanai Priekšlīgums par Kļaušinieku mājas restaurācijas un atjaunošanas būvprojekta realizāciju un būvdarbu izdevumu atlīdzināšanas kārtību, kas paredz, ka VAS “Valsts nekustamie īpašumi” apņemas Priekšlīgumā noteiktajā termiņā veikt Kļaušinieku mājas, ar kopējo platību 387,9 kv.m., restaurācijas un atjaunošanas darbus līdz 30.06.2018.
- Veikta informācijas apkopošana un sagatavots paskaidrojuma raksts ar pielikumiem par muzejrezervāta iepirkumu komisijas 07.04. 2015. pieņemto lēmumu par SIA “Velmaks” piedāvājuma noraidīšanu iesniegšanai Administratīvajā rajona tiesā saistībā ar piegādātāja prasības pieteikumu. Saskaņā ar Administratīvajās rajona tiesas 02.12.2015. Spriedumu, piegādātāja pieteikums ir noraidīts. Veikta vairākkārtīga mutiska un rakstiska saziņa ar Rīgas Tiesu namu, sagatavoti un iesniegti prasītie dokumenti.

Muzejrezervāta ēku-pieminekļu, kultūrvides un ekspozīciju uzraudzības un drošības sistēmu pilnveidošana

- Atbilstoši pieejamajiem finanšu resursiem, ir nodrošināta Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma saglabāšana, veikta ēku-pieminekļu apsardze un ekspozīciju telpās uzturēts atbilstošs mikroklimats.
- Sadarbībā ar apsardzes un ugunsdrošības pakalpojumu sniedzēju uzturēta drošības sistēmu (apsardzes, ugunsdrošības un videonovērošanas) darbība, veikti nepieciešamie iekārtu remontu un sistēmu pilnveidošanas darbi.
- Ikdienā un pasākumu laikā tiek nodrošināta ugunsdrošības normu ievērošana, regulāri notiek apkures sistēmu tīrīšana un darbinieku apmācība ugunsdzēsamo aparātu lietošanā.
- Veikta apgaismes tehnikas komponentu nomaina divās ekspozīcijās, lai nodrošinātu eksponātu saglabāšanu un elektroefektivitāti.
- Veiktas pārrunas ar eksponātu uzraugiem par ekspozīciju uzraudzības nodrošināšanu, veikta ekspozīciju pieņemšana-nodošana, sastādīti akti par ekspozīciju pieņemšanu uzraudzība.

- Saņemot valsts piešķirto papildus finansējumu 82 938 EUR, tika īstenota daļa no 2012. gadā par līdzekļiem neparedzētiem gadījumiem izstrādātā projekta „Ugunsdrošības sistēmu rekonstrukcija Turaidas pils kompleksā”:

- veikti ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes sistēmas, apsardzes signalizācijas un videonovērošanas sistēmas atjaunošanas darbi Turaidas Pilī un Turaidas muižas ēkās – Baznīcā un Muiža Pagraabklētī (Muzejrezervāta Apmeklētāju Centrā), ierīkots postenis apsardzei ar videonovērošanas sistēmu teritorijas uzraudzības veikšanai;
- lai nodrošinātu cilvēku evakuāciju ugunsgrēka gadījumā, atjaunotas Turaidas pils Rietumu korpusa kāpnes, saremontētas pirmā stāva rezerves izejas durvis to izmantošanai avārijas gadījumā;
- izstrādāts projekts, ierīkota ugunsgrēka atklāšanas un trauksmes sistēma un apsardzes signalizācija Dampšķūņa ēkā, Šveices mājas klētī un iegādāti divi īpaši lielas ietilpības ugunsdzēsāmie aparāti PA-50, lai nodrošinātu muzeja krājuma saglabāšanu, restaurācijas materiālu un kultūrvides kopšanas tehnikas saglabāšanu.

Muzejrezervāta darbībai nepieciešamās infrastruktūras un materiāli tehniskās bāzes uzturēšana un attīstīšana

- Nodrošinot kvalitatīvu muzejrezervāta funkciju izpildi, uzturēta muzejrezervāta infrastruktūra un papildināta materiāli tehniskā bāze (digitālais kopētājs – krājuma darba nodrošināšanai, 3 skārienjūtīgie monitori digitālo programmu darbības nodrošināšanai, videoprojektors 3 D modeļa demonstrēšanai ekspozīcijā, monitors – filmas demonstrēšanai ekspozīcijā, datu uzglabāšanas iekārta “NAS-Synology”, dators digitālajai programmai magazīnā, portatīvais dators un 2 printeri.
- Ēku-pieminekļu un kultūrvides restaurācijas un projektēšanas darbu, ekspozīcijas iekārtošanas un citu pakalpojumu iegādei noorganizēti 11 publiskie iepirkumi, noslēgti līgumi par iepirkumu veikšanu 330 509 euro apjomā. Kopumā muzejrezervāta darbības un infrastruktūras uzturēšanai noslēgti 110 dažādi saimnieciskie līgumi. Veikti pasūtījumi Elektroniskajā iepirkumu sistēmā un iepirkti infrastruktūras uzturēšanas materiāli un inventārs 10 746,54 euro apjomā.

Iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošana

Pārskata gadā turpināta nolikumā noteikto funkciju izpilde saskaņā ar mērķtiecīgā darba shēmu: pētniecības darbs - krājuma darbs - pieminekļu un kultūrvides darbs - ekspozīciju darbs - izglītojošais darbs, sabiedriskā saskarsme, tūrisms - apmeklētāju apkalpošana.

- Pamatojoties uz izmaiņām muzejrezervāta personāla sastāvā un atbildības sadalījumā, tika veiktas izmaiņas organizatoriskajā struktūrā, izveidotas trīs jaunas amata vietas: – direktores vietnieks zinātniskajā darbā, direktores vietnieks pieminekļu saglabāšanas un infrastruktūras darbā un direktores palīgs un veikti grozījumi Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa-Turaidas muzejrezervāta – reglamentā.
- Mērķtiecīgu un kvalitatīvu darba rezultātu sasniegšanai turpināta iekšējās kontroles sistēmas pilnveidošana, pievēršot uzmanību veicamā darba un sasniedzamā rezultāta definēšanai, izpildes termiņiem, savstarpējai sadarbībai un finanšu resursu sadalei. Informācijas aprītei par darbu gaitu, izpildi un sasniegtajiem rezultātiem pārskata periodā tika noorganizētas 15 sanāksmes. Apkopoti speciālistu ikmēneša darba pārskatu dati, sagatavota informācija par rezultatīvajiem rādītājiem iesniegšanai Kultūras ministrijā, statistikas pārskatam IS “Kultūras karte” un gada publiskajam pārskatam.
- Muzejrezervāta darba organizēšanai izdoti 42 rīkojumi pamatdarbības jautājumos, pēc nepieciešamības aktualizēti spēkā esošie un izstrādāti 4 jauni iekšējie normatīvie akti.
- Muzejrezervātā darbojas komisijas, kas kontrolē un nodrošina finanšu un materiālo līdzekļu lietderīgu izmantošanu un materiālo vērtību saglabāšanu: krājuma komisija, iepirkumu komisija un inventarizācijas komisija. Sagatavots vadības ziņojums un finanšu pārskats par gada budžeta finansējuma izlietojumu.
- Līdzdalība Valsts kontroles revīzijas darba nodrošināšanā: atbilstoši pieprasījumam, sagatavots un iesniegts dokumentu (grāmatvedības reģistru, iekšējo normatīvo aktu u.c.) apkopojums, sniegta informācija un skaidrojumi par darba samaksas aprēķinu summētā darba laika darbiniekiem, par iepirkumu organizēšanas kārtību un rezultātiem u.c.
- Aktualizēts muzejrezervāta pretkorupcijas pasākumu organizatoriskais plāns 2014.-2016. gadam, sagatavotas atbildes KM auditam par pasākumu plāna izpildi un risku vadību.

- Lai attīstītu un motivētu uz rezultātu orientētus un ieinteresētus darbiniekus, veikta darbinieku darbības novērtēšana par 2014. gadu IS "NEVIS". Muzejrezervāta Vīzijas - 2023 īstenošanai noorganizēta pretendentu atlase, veiktas darba intervijas, sagatavoti amata apraksti, pieņemti pamatdarbā divi speciālisti un pieminēkļu nodaļas vadītājs, ka arī 36 eksponātu uzraugi vasaras sezonas darbam. Sagatavoti un ievadīti resursu vadības sistēmā *Horizon* 242 rīkojumi personāla vadības jomā, 7 komandējuma rīkojumi, 40 darba līgumi, 32 autoratlīdzības un uzņēmuma līgumi un 6 vienošanās, veikta personāla saraksta aktualizēšana.
- Darba aizsardzības sistēmas un drošas darba vides uzturēšanai, aktualizēts Darba vides risku novērtējums un organizētas jauno darbinieku pirmreizējās instruktāžas darba aizsardzības jautājumos un pastāvīgo darbinieku ikgadējās instruktāžas, norīkoti 6 darbinieki uz periodisko obligātās veselības pārbaudi, veikta darbinieku veselības apdrošināšana. Saskaņā ar Valsts darba inspekcijas 26.11.2016 rīkojumu par pārbaudes rezultātiem, sniegta atbilde par rīkojuma izpildi saistībā ar atkārtotu instruktāžu veikšanu darbiniekiem.

2.3. Informācija par pārskata gadā īstenotajām jaunajām politikas iniciatīvām

Saskaņā ar 2015. gada 16. marta Ministru kabineta rīkojumu Nr.124 „Par likumprojekta „Par vidēja termiņa budžeta ietvaru 2016., 2017. un 2018. gadam” un likumprojekta „Par valsts budžetu 2016. gadam” sagatavošanas grafiku” un atbilstoši Nacionālās attīstības plānam un Kultūrpolitikas pamatnostādņem 2014.-2020. gadam “Radošā Latvija”, 15.04.2015. Kultūras ministrijā tika iesniegts jauno politikas iniciatīvu (JPI) priekšlikums 2016., 2017., 2018. gadam:

- **Ekspozīcijas „Garīgā atmoda un pilsoniskā apziņa 19. gadsimtā, tās nozīme Latvijas valsts izveidē 20. gadsimta sākumā” izveide restaurētajā Turaidas muižas Klaušinieku mājā – 749686 euro apjomā.**
- **Turaidas muzejrezervāta ugunsdzēsības ūdens apgādes sistēmas izbūve, ugunsdrošības sistēmu rekonstrukcija – 423975 euro apjomā.**
- **Turaidas muzejrezervāta Amatu mājas izveide Turaidas muižas saimnieciskajā centrā – 243700 euro apjomā.**
- **Drošumspēja - 802133 euro apjomā.**

No iesniegtajiem JPI priekšlikumiem daļēji tika atbalstīta iniciatīva “Turaidas Muzejrezervāta ugunsdzēsības ūdens apgādes sistēmas izbūve, ugunsdrošības sistēmu rekonstrukcija”, piešķirot papildus valsts dotāciju 82 936 euro apjomā.

2.4. Pakalpojumi un uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

Sniegto pakalpojumu veidi saskaņā ar muzejrezervāta darbības funkcijām un Ministru kabineta 01.10.2013. noteikumiem Nr. 1029 “Īpaši aizsargājamā kultūras pieminekļa – Turaidas muzejrezervāta publisko maksas pakalpojumu cenrādis”:

Maksas pakalpojumi:

- Muzeja ekspozīciju un izstāžu apskate telpās un brīvdabā
- Pārskata ekskursijas un tematiskās ekskursijas muzeja speciālista pavadībā
- Izglītojošās programmas
- Muzeja speciālistu sagatavotās lekcijas
- Muzeja krājuma materiālu izmantošana
- Muzeja telpu un teritorijas izmantošana
- Filmēšana un fotografēšana muzeja pastāvīgajās ekspozīcijās un izstādē komerciālām vajadzībām
- Auto stāvlaukuma pakalpojumi

Muzejrezervāta informācijas bukletu, ceļvežu, atklātņu, u.c. materiāla tirdzniecība pēc noteiktām cenām.

Bezmaksas pakalpojumi:

- Muzeja ekspozīciju un izstāžu apskate telpās un brīvdabā

Pakalpojums bez maksas pieejams pirmsskolas vecuma bērniem, skolotājiem, kas pavada pirmsskolas vecuma bērnu grupu vai skolēnu grupu (grupā vismaz 10 bērni vai skolēni), bāreņiem un bez vecāku gādības palikušiem bērniem, dienas aprūpes centra, krīzes centra un internātskolas audzēkņiem, un psihosociālās rehabilitācijas centra audzēkņiem un šo bērnu pavadošajām personām (uzrādot statusu apliecināšu

dokumentu), no personām līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti, no personām ar I un II invaliditātes grupu (uzrādot invaliditātes apliecību) un no personām, kas pavadā personas līdz 18 gadu vecumam ar invaliditāti vai personu ar I grupas invaliditāti, Latvijas muzeju darbiniekiem (uzrādot apliecību), Baltijas jūras reģiona piļu un muzeju asociācijas biedriem (uzrādot biedra karti), Starptautiskās muzeju padomes (ICOM) biedriem (uzrādot biedra karti), plašsaziņas līdzekļu pārstāvjiem, kas atspoguļo norises muzejā (uzrādot preses karti), grupas (ne mazāk par 20 apmeklētājiem) vadītāja (gida), Latvijas evaņģēliski luteriskās Baznīcas Turaidas draudzes locekļiem dievkalpojumu dienā, jaunlaulātajiem un viņu vedējiem kāzu dienā, apmeklējot Turaidas Rozes piemiņas vietu.

- Konsultācijas, informācijas sniegšana interesentiem.
- Muzejrezervāta informācijas bukleti, informācijas lapaņas, kas tiek izplatītas bez maksas tūrisma firmām, apmeklētājiem tūrisma gadatirgos u.c.
- Sabiedriskās tualetes un lauku tipa tualetes pakalpojumi.

2.5. Uzlabojumi pakalpojumu pieejamības un kvalitātes nodrošināšanā

- Muzejrezervāta ekspozīcijas apmeklētājiem ir pieejams visu gadu, arī brīvdienās un svētku dienās, 365 dienas gadā, t.i. 3290 stundas saskaņā ar muzeja darba laiku. Apmeklētājiem brīvajā laikā muzejs bija pieejams 1450 stundas gadā, t.i., sestdienās, svētdienās un svētku dienās, kā arī darba dienās pēc plkst.17.00. Laikā no 1. maija līdz 31. oktobrim pēc plkst. 20.00, organizējot pasākumus un dažādas aktivitātes ar pagarinātu darba laiku, tika nodrošināta muzeja pieejamība vēl papildus 23 stundas.
- Lai sekmētu muzeja ekspozīciju pieejamību un veicinātu sabiedrības interesi, pamatinformācija apmeklētājiem muzejrezervāta ekspozīcijās un iespaiddarbos tiek piedāvāta četrās valodās: latviešu, angļu, krievu un vācu valodā.
- Muzeja pakalpojumu popularizēšanai un vispusīgas informācijas sniegšanai, tika sagatavotas un izplatītas 4750 informatīvās lapas muzeja organizētajos pasākumos, konferencēs un izglītojošajās programmās, pasākuma tematikai atbilstoši dizainētas un izvietotas 220 afišas, nosūtīti vairāk nekā 1200 ielūgumi un e-ielūgumi, kā arī sagatavotas un nodrukātas 1500 uzlīmes “Dainu kalnam – 30” un “Turaidas pils”.
- Muzejrezervāta apmeklētājiem ir iespēja iegādāties un nosūtīt sešu dažādu Turaidas muzejrezervāta skatu atklātnes ar sveicieniem tuviniekiem un draugiem uz dažādām pasaules valstīm. Pārskata periodā, izmantojot Latvijas Pastu, nosūtītas 110 atklātnes un no publiskā interneta stenda – 138 e-atklātnes.
- Apmeklētāju ērtībām: muzejrezervāta teritorijā izvietoti 120 parka soli un 15 baļķu soli, pasākumu laikā papildus tiek izvietoti vēl ap 200 soliem, regulāri tiek apsektas norādes zīmes un nepieciešamības gadījumā atjaunots to krāsojums un teksts, nodrošināti auto stāvlaukuma pakalpojumi, kafējnīcas pakalpojumi, kafijas automāta pieejamība un brīvās piekļuves internets Apmeklētāju centrā, sadarbībā ar SIA „Lattelecom” nodrošināts Wi-Fi pieslēgums Apmeklētāju centrā un Turaidas pilī.
- Uzlabojot apmeklētāju apkalpošanas kvalitāti:
 - Turaidas mūra pils Galvenajā tornī ierīkotas kāpņu margas, lai, kāpjot pa pakāpieniem, apmeklētāji varētu justies droši;
 - atjaunota kases sistēma un biļešu printeris;
 - veikts Turaidas automašīnu stāvlaukumu asfaltbetona seguma remonts un stāvlaukumu horizontālā marķējuma atjaunošana drošākai automašīnu novietošanai;
 - izglītojošo programmu kvalitātes uzturēšanai, iegādāts programmu norisei nepieciešamais inventārs, atjaunots Turaidas baznīcas ekspozīcijas uzraugu tērpi un
 - atjaunoti informatīvās ekspozīcijas “Turaidas muzejrezervāts-Turaidas vēsturiskais centrs” stendi, veikta ārstniecības augu un puķu stādījumu ekspozīcijas informācijas planšetu uzlabošana, ekspozīciju baneru nomaiņa pilī u.c.

2.6. Pakalpojumi un piemērotas vides nodrošināšana invalīdiem

- Nodrošināta iespēja iebraukt ar invalīdu transportlīdzekļiem muzejrezervāta teritorijā.
- Tiek sniegta informācija un nodrošināta kartes pieejamība ar iezīmētu maršrutu cilvēkiem ar kustību traucējumiem, kurā iezīmēts ceļš, pa kuru var pārvietoties un apskatāmie objekti. Celiņu segums muzejrezervāta teritorijā atļauj invalīdiem ar funkcionāliem traucējumiem pārvietoties ratiņos, apskatīt brīvdabas ekspozīcijas un Turaidas vēsturiskā centra ēkas no ārpusē, piedalīties brīvdabas pasākumos. Ar pavadona palīdzību var iekļūt pārvaldnieka jaunajā mājā, piedalīties konferencēs,

pasākumos un apskatīt izstādes, Turaidas pils D korpusā, Turaidas muižas ratnīcā, Dārznieka mājā – apskatīt ekspozīcijas.

- Izmantojot lēzeno ieejas lieveni, var iekļūt Apmeklētāju centrā, kur tiek piedāvāta multimediju programma par Turaidas vēsturisko centru un ekspozīcijām, kā arī kafijas automāts.
- Lai nodrošinātu ērtu pārvietošanos muzejrezervāta teritorijā, apmeklētājiem senioru vecumā, atbilstoši vajadzībai, tiek piedāvāts ratiņkrēsls. Pārējiem apmeklētājiem ar invaliditāti ir nodrošināta vizuālā informācija: norādes zīmes uz apskates objektiem, kasi un tualetēm, informatīvie stendi un brīvdabas ekspozīcijas.
- Pēc pieprasījuma tiek nodrošināti ekskursiju gida pakalpojumi un piemērota atlaide ieejas maksai atbilstoši muzeja sniegto pakalpojumu cenrādim.

3. PERSONĀLS

Uz 2015. gada 31. decembri Turaidas muzejrezervātā strādāja 79 darbinieki, no tiem 2 vietnieki, 8 struktūrvienību vadītāji, 30 speciālists un 38 tehniskie darbinieki. 25 darbinieki ir ar augstāko izglītību, t.sk. 3 zinātņu doktori, pārējiem darbiniekiem – vidējā speciālā vai vidējā izglītība, viens darbinieks turpina augstākā līmeņa studijas Latvijas Universitātes Vēstures un filozofijas fakultātē. Gada laikā darba tiesiskās attiecības tika nodibinātas ar 7 darbiniekiem un pārtrauktas ar 5 darbiniekiem. Vasaras sezonā Darbam vasaras sezonā tika pieņemti 36 darbinieki.

No visiem muzejrezervātā strādājošajiem 24 % vīrieši un 76 % – sievietes. Visvairāk darbinieku ir vecuma grupā no 31 gada līdz pensijas vecumam, t.i. 65 darbinieki.

Muzejā nostrādātais laiks

Muzeja darbinieki	Muzeja direktors, vietnieki	Struktūrvienību vadītāji	Speciālisti	Pārējie darbinieki	Kopā
Līdz 5 gadi	0	2	13	16	31
5-20 gadi	2	4	12	20	38
vairāk par 20 gadiem	1	2	5	2	10

- Muzejrezervāta speciālistu profesionalitātes pilnveidošanas nolūkā apmeklēta Malborgas un prūšu viduslaiku pils Polijā, Kaļiņingradas muzeju ekspozīcijas, Kuresāres viduslaiku pils Tallinā, Ventspils muzejs un Amatu māja u.c. Iegūta informācija par ekspozīciju māksliniecišķajiem risinājumiem, jauno tehnoloģiju izmantošanu u.c., ņemta dalība Kultūras ministrijas, Valsts administratīvās skolas un citu mācību centru organizētajosursos un semināros, Latvijas un starptautisko kultūras un mantojuma institūciju organizētajās konferencēs, forumos, kā arī apmeklēti muzejrezervāta darbībai atbilstoši pieredzes apmaiņas pasākumi un dalība profesionālo biedrību darbā.
- Darbiniekiem 2015. gadā tika nodrošinātas apmācības 66 kvalifikācijas celšanas pasākumos, no kuriem 46 pasākumi saistīti ar profesionālās kvalifikācijas paaugstināšanu un pilnveidošanu.

4. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

4.1. Pasākumi sabiedrības informēšanai un izglītošanai

Muzejrezervāts nodrošina sabiedrībai pilnvērtīgu informāciju par muzejrezervāta darbu un piedāvājumu. 2015. gadā tika turpināts daudzveidīgs un regulārs sabiedrības informēšanas darbs par pētnieciskā, krājuma, ekspozīciju un izstāžu izveides darba rezultātiem, par pieminekļu un kultūrvides saglabāšanu, veicinot muzejrezervāta atpazīstamību un reklāmu.

- Lai informētu sabiedrību, t.sk. tūrisma nozares pārstāvjus, organizētājus un interesentus, tika organizēta ikgadējā konference - Informācijas diena, kurā varēja iepazīties ar muzejrezervāta 2015. gada tūrisma sezonas piedāvājumu, topošajām ekspozīcijām un citām muzeja darba aktualitātēm.
- Informācija sabiedrībai par muzejrezervāta sniegtajiem pakalpojumiem, pasākumiem un citām aktivitātēm ir pieejama: Turaidas muzejrezervāta mājaslapā www.turaida-muzejs.lv, Kultūras ministrijas Latvijas digitālās kultūrkartes datubāzē, portāla *Latvija.lv* pakalpojumu katalogā, interneta

vietnēs www.1188.lv u.c., muzejrezervāta apmeklētāju centrā izvietotajā vizuālajā informācijā, ceļvežos, reklāmas bukletos, radio un TV u.c.

- Mājaslapa nodrošina visa veida informāciju par muzejrezervātu un tā piedāvājumu. Mājaslapas apmeklētājiem plašāka informācija ir pieejama latviešu, krievu un angļu valodā, bet pamatinformācija vēl astoņās svešvalodās: vācu, franču, itāļu, igauņu, somu, poļu, spāņu un lietuviešu. Mājaslapā tiek publicēti muzeja speciālistu sagatavotie raksti par kultūrvēstures tēmām, saistīti ar muzejrezervāta pētniecisko darbu. Regulāri notiek informācijas aktualizēšana par pasākumiem un aktivitātēm, kā arī atbilstoši tām papildināta attēlu galerija, mājaslapas sadaļā “Aktuāli” ievietotas 153 informācijas vienības. Pārskata periodā ir palielinājies mājaslapas apmeklētāju skaits: mājaslapu ir apmeklējuši 51967 interesenti, veicot 73003 sesijas, t.i. par 19 % vairāk nekā 2014. gadā.

- Turpināts aktīvs darbs muzejrezervāta informācijas uzturēšanai latviešu un angļu valodā sociālajos tīklos: *draugiem.lv*, *Twitter*, *Facebook*, lai veicinātu muzejrezervāta atpazīstamību. Informācija par muzejrezervāta piedāvājumu un tā pieejamību tiek nosūtīta arī uz muzeja darbībai saistošām interneta vietnēm. Virtuālās komunikēšanas tīklā *TWITTER* ievietotas 103 ziņas, *Facebook* - 174 ziņas, arī *flickr*, *vimeo*, *instagram* ir pieejama informācija un fotoattēli par muzejrezervāta aktualitātēm, pasākumiem, kultūrvēsturisko vidi un pieminekļiem, tādējādi piedāvājot papildu iespējas interesentiem ērtāk sekot līdzi svarīgākajiem notikumiem muzejrezervātā.

- Informācijas un sarakstes dokumentu apmaiņai ar valsts, pašvaldību institūcijām, sabiedriskām organizācijām, privātpersonām un tūrisma pakalpojumu sniedzējiem izmanto elektronisko pastu (adrese: turaida.muzejs@apollo.lv). Pārskata gadā sniegta atbilde uz vairāk nekā 3905 e-pasta adresē turaida.muzejs@apollo.lv saņemtajiem iesniegumiem un jautājumiem par muzejrezervāta piedāvājumu, ekspozīciju, ekskursiju un izglītojošo programmu pieejamību u.c.

- Turpinot nodrošināt informācijas pieejamību apmeklētājiem par muzejrezervāta piedāvājumu, izdoti reklāmas bukleti: “Turaidas muzejrezervāts” latviešu, krievu un angļu valodā (kopējais apjoms 6000 eks.), “Turaidas muzejrezervāta karte – ceļvedis” zviedru un somu valodā, (atkārtoti izdots latviešu, igauņu, itāļu, vācu, angļu un krievu valodā – kopējais apjoms 8000 eks.), “Turaidas muzejrezervāta izglītojošās programmas” latviešu un krievu valodā – kopējais apjoms 2000 eks., “Turaidas muižas vakara māja” – 500 eks. un ceļvedis “Turaidas pils 800 gadi. Vēsture un mūsdienas” vācu valodā – 500 eks.. Ceļveži un reklāmas bukleti ir pieejami muzejrezervāta apmeklētāju centrā, kā arī izplatīti starptautiskajos tūrisma gadatirgos, Rīgas un citu Latvijas lielāko pilsētu tūrisma informācijas centros, izsniegti ārvalstu tūroperatoriem un žurnālistiem.

- Daļība starptautiskajā tūrisma izstādē „Balttour 2015” sekmēja informācijas sniegšanu plašākai interesentu mērķauditorijai un jaunu sadarbības kontaktu dibināšanu. Muzejrezervāta speciālisti informēja izstādes apmeklētājus par Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojumu un piedāvājumu, t.sk. jaunākajiem iespaiddarbiem un piedāvāja reklāmas bukletus un informatīvās lapas ar 2015. gada pasākumu plānu latviešu, krievu un angļu valodā. Sadarbībā ar folkloras draugu kopu „Skandinieki” un folkloras deju kopu „Dandari” tika sniegts priekšnesums par latvisko dzīvesziņu un vērtības, ieskandinot Dainu kalna 30. gadu jubileju. Izstādes laikā notika īpaša akcija, kurā apmeklētāji varēja saņemt ielūgumus uz Starptautiskā folkloras festivāla „Baltica 2015” lielkoncertu „Mantojums – Dainu kalnam – 30”.

- Par muzejrezervāta piedāvājumu publicēta informācija žurnālā “STATUS”, “Railway”, “Jūsu svinības” un interneta portālā www.svinibas.lv, kā arī reklāmas izdevumā “Old Riga map” u.c.

- Skolēnu mērķauditorijas piesaistei, sagatavota un publicēta informācija par izglītojošo programmu piedāvājumu interneta žurnāla www.skolasvards.lv pielikumos: “Pavasara ekskursiju ceļvedis” un “Rudens ekskursiju ceļvedis”.

- Muzejrezervāts regulāri publicē rakstus un nosūta informāciju nacionālajiem un reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem, sniedz intervijas un reklāmu par muzejrezervāta norisēm TV un radio. Veiksmīga sadarbība ir izveidojusies ar vietējiem laikrakstiem, ar kuriem ir noslēgti sadarbības līgumi par informatīvu un izglītojošu rakstu par kultūras mantojumu un muzejrezervāta darba aktualitātēm regulāru publicēšanu laikrakstā “Rīgas Apriņķa Avīze” (19 informatīvie raksti) un mēnešrakstā “Siguldas Avīze” (42 informatīvie raksti). Pārskata periodā uzturēta informācijas aprīte ar 45 masu medijiem par informatīvo rakstu un preses relīžu publicēšanu. Sniegtas 7 intervijas Latvijas Radio un TV, pārraidīti četri sižeti Latvijas Televīzijas ziņu un tematiskajos raidījumos, t.sk. LTV1 spēlē “Novadu cīņas”, kurā piedalījās divi muzejrezervāta speciālisti.

4.2. Pasākumi sabiedrības viedokļa izziņošanai par apmierinātību ar iestādes darbu

- Apliecinājums muzejrezervāta darba kvalitātei ir sakoptā vide un daudzveidīgais piedāvājums, kas apmeklētājiem liek atgriezties vēlreiz un gūt pozitīvas emocijas un jaunu informāciju. Sabiedrības vēlmes un viedokļi par muzejrezervāta piedāvājumu tiek izziņāti katru dienu Apmeklētāju centrā - laipni sagaidot un uzrunājot ikvienu muzejrezervāta apmeklētāju. Muzeja vadība un darbinieki no apmeklētājiem ir saņēmuši gan mutiskas, gan rakstiskas pateicības par muzeja pakalpojumu daudzveidību un kvalitāti, kā arī Pateicības rakstus.
- Par nopelniem Latvijas valsts labā Turaidas muzejrezervāta direktorei Annai Jurkānei piešķirts Latvijas valsts augstākais apbalvojums – Atzinības krusts, IV šķira un Anna Jurkāne iecelta par Atzinības krusta virsnieci.
- Valsts kultūras pieminekļu inspekcijas konkursa gada balvas “Kultūras mantojums” nominācijā “Kultūras mantojuma popularizēšana” saņemta atzinība par Turaidas mūra pils popularizēšanu pasākumos un aktivitātēs, kas bija veltītas pils 800gadiem.
- Aktīvi komunicējot sociālo medijos – Twitter, Facebook, Draugiem.lv un citos, ir iespēja ātri saņemt apmeklētāju viedokli par muzejrezervāta sniegtajiem pakalpojumiem un to kvalitāti, par to liecina medijos veiktie ieraksti un ievietotie fotoattēli par muzejrezervāta apmeklējumu. Lai izziņātu sabiedrības viedokli un pilnveidotu izglītojošo un komunikācijas darbu, kā arī apmeklētāju apkalpošanu, tika veikta aptauja internetā par muzejrezervāta mājaslapu www.turaida-muzejs.lv un dalību sociālajos tīklos. Rezultātā tika iegūtas 72 respondentu atbildes. Klientu atsauksmes tiek izziņātas arī, regulāri izskatot, vietnes internetā, kurās tūristi visbiežāk mēdz izteikt savus vērtējumus. Piemēram, viena no pazīstamākajām ir www.tripadvisor.com, kurā apmeklētāji no dažādām pasaules valstīm novērtējuši muzejrezervāta piedāvājumu ar 4,5 (maks. punktu skaits - 5).
- Turpināta informācijas apmaiņa un uzturēts muzejrezervāta piedāvājuma un apmeklētāju apkalpošanas augstas kvalitātes standarts saskaņā ar Tūrisma attīstības valsts aģentūras 2012. gadā piešķirtās kvalitātes zīmes "QLatvia" noteikumiem.

4.3. Sadarbība ar nevalstisko sektoru

Turpināta sadarbība ar Turaidas muzejrezervāta Atbalsta biedrību, kuras mērķis ir sniegt atbalstu un intelektuālo ieguldījumu dabas un kultūras mantojuma aizsardzībā un uzturēšanā, lai saglabātu muzejrezervātu un tā tuvāko apkārtni kā nozīmīgu Latvijas kultūrvēsturisko objektu nākamajām paaudzēm. Ar biedrības atbalstu regulāri tika risināti dažādi juridiski jautājumi, organizēti sabiedriskie, kultūras pasākumi un uzturēta komunikācija ar citām sabiedriskajām organizācijām. Pārskata periodā saņemta juridiska palīdzība un atbalsts Turaidas muzejrezervāta darbības un attīstības sekmēšanai:

- lai nodrošinātu Turaidas muzejrezervāta apmeklētāju apkalpošanas kvalitātes paaugstināšanu saistībā ar auto stāvlaukumu plānoto rekonstrukciju, sagatavotas un nosūtītas vēstules Finanšu ministrijai un Krimuldas novada domei par zemes nomas līguma noslēgšanu un aicinājumu noteikt nomas maksu atbilstoši spēkā esošo normatīvo aktu prasībām;
- noorganizēta tikšanās ar VAS “Valsts nekustamie īpašumi” valdi, lai risinātu jautājumu par iespējamo Turaidas auto stāvlaukumu zemes vienību atsavināšanu valsts vajadzībām;
- atbalsts un aizstāvība Administratīvajā rajona tiesā saistībā ar iesniegto sūdzību muzejrezervāta iepirkumu jomā;
- nodrošināta muzejrezervāta publicitāte, apkopojot vēsturisko notikumu izpētes materiālus un publicējot izdevumā „Siguldas Avīze”;

Rezultatīva sadarbība vairāku gadu garumā ir izveidojusies ar Turaidas ev. luterisko draudzi un Turaidas pensionāru kopu „Turaidieši”. Pateicoties draudzes aktīvai darbībai, tiek nodrošināta ekspozīcijas “Turaidas baznīcas un draudzes vēsture” popularizēšana un pieejamība, kā arī sekmēta muzejrezervāta misijas īstenošana vispārcilvēcisko vērtību uzturēšanā, Izrādot savu iniciatīvu, draudzes locekļi kopā ar pensionāru kopu Lielās talkas dienā 25. aprīlī piedalījās pameža tīrīšanā Turaidas muižas saimnieciskā centra teritorijā un fabulista Pērsieša (bijušais Turaidas pagasta rakstvedis) un citu sabiedrībā zināmu personību kapavietu sakopšanā Turaidas kapsētā. Mūžizglītības procesa sekmēšanai, pārskata periodā tika noorganizētas četras tikšanās ar pensionāru kopas dalībniekiem, kuru laikā tika sniegta informācija par muzejrezervāta piedāvājumu, popularizētas jaunākās publikācijas, lasītas lekcijas un novadītas ekskursijas.

5. NĀKAMĀ GADA PLĀNOTIE PASĀKUMI

Muzejrezervāts savu darbību 2016. gadā plāno atbilstoši izstrādātajai **darbības un attīstības stratēģijai 2014. - 2023. gadam un pieejamajiem finanšu resursiem.**

Darbības prioritātes un nozīmīgākie sasniedzamie rezultāti 2016. gadā:

3. **Prioritāte - Kultūras mantojuma un dabas aizsardzība un saglabāšana Turaidas vēsturiskajā centrā**
 - Arheoloģiskā un ģeotelpiskā izpēte Dainu kalnā.
 - Turpināt darbu pie vides ekspozīcijas “Bioloģiskās zonas un to anomālijas Turaidas Jāņkalnā”.
 - Turaidas pils pagalma ziemeļaustruma stūra apbūves restaurācija.
 - Uzsākt Klaušinieku mājas restaurācija Turaidas vēsturiskajā centrā un darbs pie ekspozīcijas veltītas Latvijas Valsts 100gadiem “Garīgā atmoda un pilsoniskā apziņa 19.gasimtā, tās nozīme Latvijas valsts izveidē 20. gadsimta sākumā” sagatavošanas, t.sk. ekspozīcijas dizaina metu konkurss, animācijā veidots uzskates līdzeklis "No klaušinieka par saimnieku" u.c.
 - Turpināt ekspozīcijas “Turaidas muzejrezervāts laikā un telpā” iekārtošanas darbus Turaidas pagasta magazīnā.
 - Publicēt katalogu “Turaidas pils arheoloģiskajā izpētē atrastās monētas 2., 11-19.gs. un grāmata “Vidzemes muiža pagasta rakstveža acīm: Turaida un Pērsietis”.
 - Sagatavot manuskriptus: krājuma katalogam par Turaidas pils arheoloģiskajā izpētē atrastajām dzelzs būvdetaļām un pētījumam par 1624.-1625. gada arklu revīziju un Turaidas un Krimuldas pilsnovadu vēsturisko ģeogrāfiju 13.-17.gs.
 - Sagatavot un eksponēt izstādes: “Gaujās lībiešu mītiskā pasaule”, “Ceļā uz Latvijas valsti” u.c.
4. **Prioritāte - Vispārcilvēcisko vērtību un latviskās dzīvesziņas popularizēšana un sabiedrības izglītošana ar tūkstošgadē uzkrāto reģiona un Turaidas vēsturiskā centra kultūras un dabas mantojumu, nodrošinot kvalitatīva un daudzveidīgā muzejrezervāta piedāvājuma pieejamību**
 - Nodrošināt muzeja ekspozīciju un Turaidas vēsturiskā centra kultūras mantojuma pieejamību apmeklētājiem katru dienu, veicot izglītojošo un apmeklētāju apkalpošanas darbu, ēku – pieminekļu saglabāšanas un kultūrvides sakopšanas darbu, sekmējot pašu ieņēmumu plāna izpildi.
 - Strādāt pie TMR mobilās aplikācijas izveides un veikt mājaslapas pielāgošanu mobilajām ierīcēm.
 - Sagatavot ekskursiju piedāvājumu “Gida portfelis” tematiskajām ekskursijām pa Turaidas pili.
 - Noorganizēt 3 konferences – 9. aprīlī - Pavasara konference - Informatīvā diena, 4. maijā - zinātniskie lasījumi „Muiža Vidzemē 19. gadsimtā – Latvijas vēstures daļa”, 10. novembrī - Turaidas muzejrezervāta zinātniski praktiskā konference.
 - Kultūras mantojuma popularizēšanai noorganizēt vairāk nekā 40 izglītojošie pasākumi: gadskārtu ieražu svētkus, t.sk. ikgadējo pasākumu “Vasaras saulgrieži”, Gaismas svētki Turaidā Ūsiņa zīmē – ceļā uz Latvijas simtgadi, akciju “Satiec savu meistar!” , starptautisko akciju “Muzeju nakts 2016”, Pils dienu “Šodien pils pieder bērniem! Nauda viduslaikos un mūsdienās” u.c.